

R 13/2014

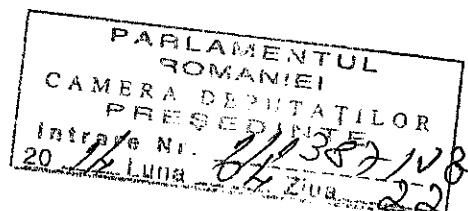
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

2696/15.04.2014

Domnului Valeriu Ștefan Zgonea
Președinte
Camera Deputaților

J. SG Pauciu

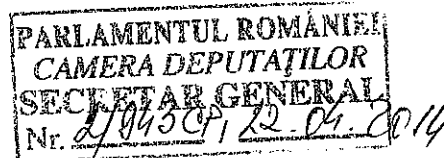
Ștefan Zgonea

Stimate domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 22 alin. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (R2), vă trimitem spre dezbateră și aprobare Raportul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării aferent anului 2013.

Folosim acest prilej pentru a vă dori Sărbători Pascale fericite!

Cu deosebită considerație,

Asztaos Csaba Ferenc
președinte

Cuprins

Cuvânt înainte	2
Modificări legislative	3
Date statistice privind petițiile primite în anul 2013 și activitatea de soluționare	5
Cazuistica de contencios	13
Activitatea birourilor teritoriale ale C.N.C.D.	19
Fapte de discriminare constatate de Colegiul director al C.N.C.D.	20
Percepții și atitudini privind discriminarea 2013	39
Prevenirea formelor de discriminare	42
Reprezentarea României la nivel internațional	50
Activitatea de reprezentare la nivel internațional a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării	55
Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în presa scrisă	57
Cheltuieli bugetare, date de ordin financiar și de personal	60
Concluzii	61
Componența Colegiului director în anul 2013	62

Cuvânt înainte

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a încheiat un an cu o activitate intensă pe toate paliere de atribuții legale. Materialul de față se dorește a fi o prezentare **simplă și clară** a rezultatelor unei activități **complexe** depuse de Consiliu pe anul 2013.

Raportul conține informații în următoarele domenii de activitate a CNCD:

- ✓ activitatea de prevenire: programe, cursuri, formare și studii;
- ✓ activitatea de sancționare: petiții, soluții, sancțiuni;
- ✓ puncte de vedere emise de Consiliu către instanțele de judecată;
- ✓ activitatea de contencios în instanțele de judecată;
- ✓ activitatea de relații internaționale;
- ✓ activitatea de comunicare;
- ✓ execuția bugetară, resursele umane și materiale.

Recomand raportul pentru studiu și critică în vederea identificării soluțiilor de îmbunătățire a activității Consiliului.

Cu respect,

Csaba Ferenc ASZTALOS

Președinte C.N.C.D.

Modificări legislative

Din punct de vedere legislativ, în anul 2013 au fost aduse modificări și adaptări Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, prin două acte normative. Modificarea a intervenit ca urmare a Scrisorii de punere în întârziere emisă de Comisia Europeană în Cauza 2012/2099 (neconformitatea legislației naționale române cu Directiva 2000/43/CE de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică).

❖ **Legea nr. 61 din 21 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 158 din 25 martie 2013 și care a intrat în vigoare la data de 28 martie 2013:**

Actul normativ a adus modificări importante în ceea ce privește **partajarea sarcinii probei**, atât în petițiile adresate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, cât și în acțiunile introduse în fața instanțelor de judecată

Totodată, **procedura de numire a membrilor Colegiului director C.N.C.D.** a suferit modificări și **termenul de comunicare a hotărârilor C.N.C.D.** a fost extins la 30 de zile.

În ceea ce privește **partajarea sarcinii probei** între petent și reclamat, prin modificările aduse, nu se mai prevede obligativitatea petentului de a dovedi că a existat un act de discriminare asupra sa, ci de a crea o prezumție simplă, prin prezentarea faptelor a căror victimă se consideră a fi fost. Astfel, reclamatului îi revine sarcina de a dovedi, prin probe, că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. Aceeași situație este reglementată și pentru procedura desfășurată în fața instanțelor de judecată în acțiunile în care obiectul principal este o faptă de discriminare.

Un amendament deosebit de important a fost adus procedurii de numire a membrilor Colegiului director C.N.C.D., pentru a preîntâmpina situații de blocare a activității de soluționare a dosarelor, prin neîntreținerea cvorumului de 5 voturi. În acest sens, în situații de încheiere a mandatelor membrilor Colegiului director, procedura de numire pentru noii membri se va declanșa cu 60 de zile anterior vacanței acestora.

❖ **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19 din 27 martie 2013 publicată în Monitorul Oficial nr. 183 din 2 aprilie 2013 aprobată prin Legea nr. 189 din 25 iunie 2013 publicată în Monitorul Oficial nr. 380 din 27 iunie 2013:**

Modificările au vizat introducerea în partea generală a O.G. nr. 137/2000 ca excepție la discriminare a diferenței de tratament atunci când aceasta, bazată

✓ Termenul de comunicare al hotărârii C.N.C.D.

✓ Partajarea sarcinii probei

✓ Procedura de numire a membrilor Colegiului director

- ✓ Discriminarea se amendează:
1 000 – 30 000 lei
Persoană fizică
- 2 000 – 100 000 lei
Grup sau comunitate
- ✓ Termenul de prescripție a sancțiunii:
6 luni de la constatarea de către C.N.C.D. a faptei de discriminare
- ✓ O.G. nr 137 / 2000 republicată

fiind pe o caracteristică, reprezintă o cerință profesională reală și determinată, în temeiul naturii activităților ocupaționale sau a contextului în care se desfășoară, cu condiția ca obiectivul să fie legitim și cerința proporțională.

O altă modificare importantă o constituie mărirea **cuantumului amenzilor contravenționale** aplicate urma constatării unei fapte de discriminare. În actuala reglementare, discriminarea care vizează o **persoană fizică** poate fi sancționată cu amendă contravențională de la **1.000 lei la 30.000 lei**, iar discriminarea care vizează un **grup de persoane sau o comunitate** poate fi sancționată cu amendă contravențională **de la 2.000 lei la 100.000 lei**. Modificarea cuantumului în care poate fi aplicată sancțiunea contravențională a amenzii s-a produs pe considerentul unificării legislației naționale privind sancționarea tratamentului diferențiat și a avut în considerare cuantumul ridicat al amenzilor contravenționale ce puteau fi aplicate în situația unui tratament diferit pe criteriul gen, așa cum este reglementat de Legea nr. 202/2002, republicată, și care acordă atribuții de sancționare a unor fapte de discriminare și Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Termenul de prescripție a aplicării sancțiunii contravenționale a amenzii a fost modificat, astfel că dacă anterior noilor reglementări termenul de prescripție al amenzii contravenționale era de 6 luni de la comiterea faptei sau de la data la care persoana vătămată lua la cunoștință sau putea să ia la cunoștință de comiterea faptei, după intrarea în vigoare a noilor norme aplicarea sancțiunii contravenționale a amenzii se prescrie în termen de **6 luni de la data soluționării petiției de către Consiliu**.

Tot prin noile reglementări s-a introdus și posibilitatea ca în cazul constatării unei fapte de discriminare, Consiliul sau, după caz, instanța de judecată să oblige partea vinovată de comiterea unei fapte de discriminare să **publice în mass-media** un rezumat al hotărârii sau al sentinței judecătorești.

Alte modificări au vizat abrogarea unor excepții de la discriminare, în ambele forme, directă și indirectă.

Forma republicată a Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 166 din **7 martie 2014**.

Date statistice privind petițiile primite în anul 2013 și activitatea de soluționare

Comparativ cu ceilalți ani, de la înființarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, anul 2013 se remarcă prin următoarele aspecte:

- Cel mai mare număr de petiții (858);
- Cele mai multe petiții pentru criteriul **naționalitate** (61) și **orientare sexuală** (13);
- Cele mai multe hotărâri elaborate de **Colegiul director** (824¹);
- Cele mai multe constatări ale faptelor de discriminare (135);
- Cele mai multe hotărâri de **necompetență** (341²);
- Cele mai multe **amenzi** (110) s-au ridicat la suma de **267 800 lei** (comparativ, în anul 2012 cele 35 de amenzi au totalizat 114 000 lei).

La nivelul anului 2013 am avut:

- Cele mai multe petiții primite: pentru criteriile **categorie socială** (414) și **altele** (121);
- Cele mai multe petiții primite corelate cu domeniile **angajare și profesie** (459³);
- Cele mai multe petiții provin din **regiunea centru** (115) și **Sud Muntenia** (400);
- Cele mai puține petiții primite: **criteriile rasă** (3), **boală cronică necontagioasă** (9);
- Cele mai puține petiții primite legate de domeniile **locuință** (43) și **locuință** (2);

¹ Hotărârile au fost emise de Colegiul director pentru petiții primite în același an și pentru anii anteriori și includ mai multe capete de cerere

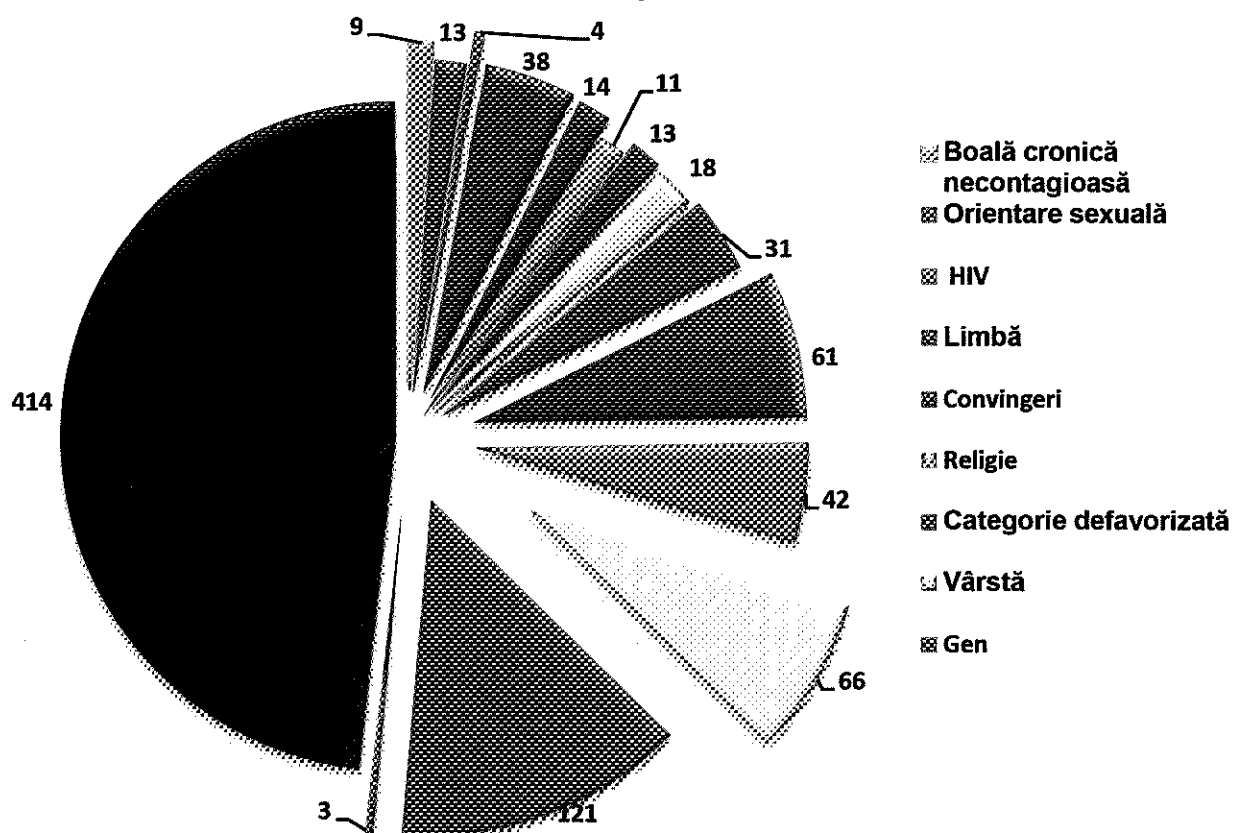
² Acest aspect este corelat cu criteriul categorie socială care este reprezentat de 414 dosare, număr generat de creșterea petițiilor care reclamă aspecte ce vizează recorelarea pensiilor odată cu apariția Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice

³ *Ibidem*

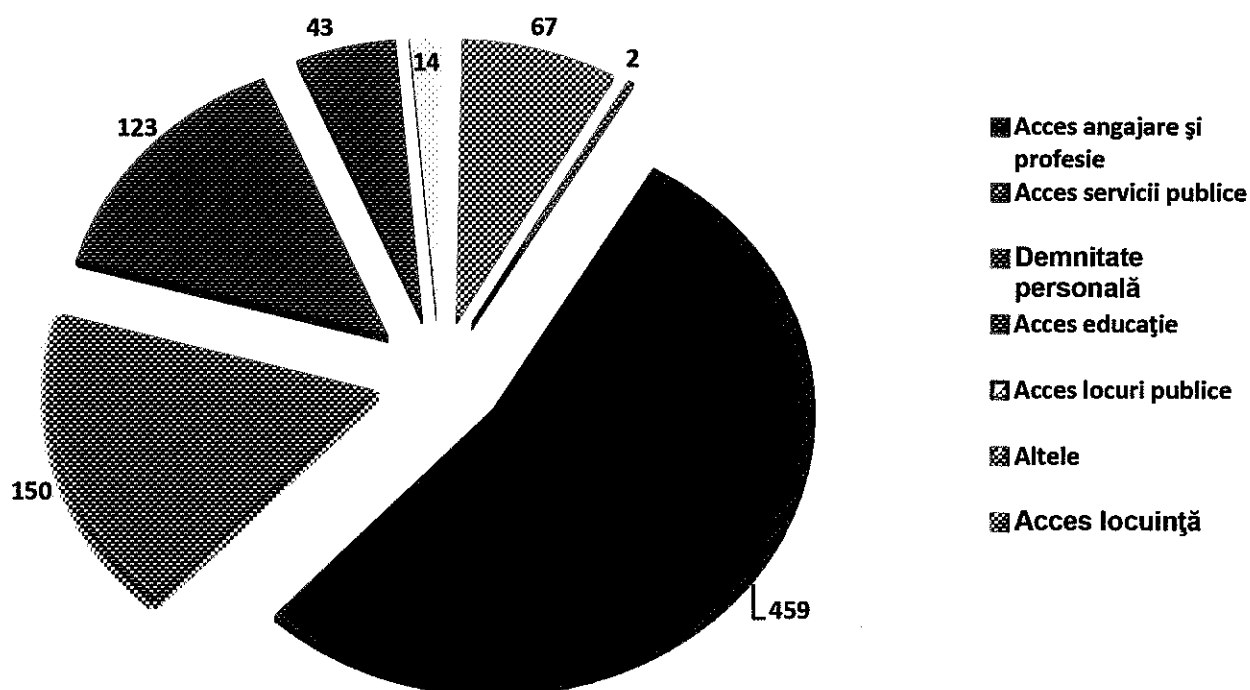
Anul 2013
comparativ cu
2002 – 2012

Anul 2013

Repartizarea dosarelor pe criterii în 2013

Repartizarea dosarelor pe domenii în 2013

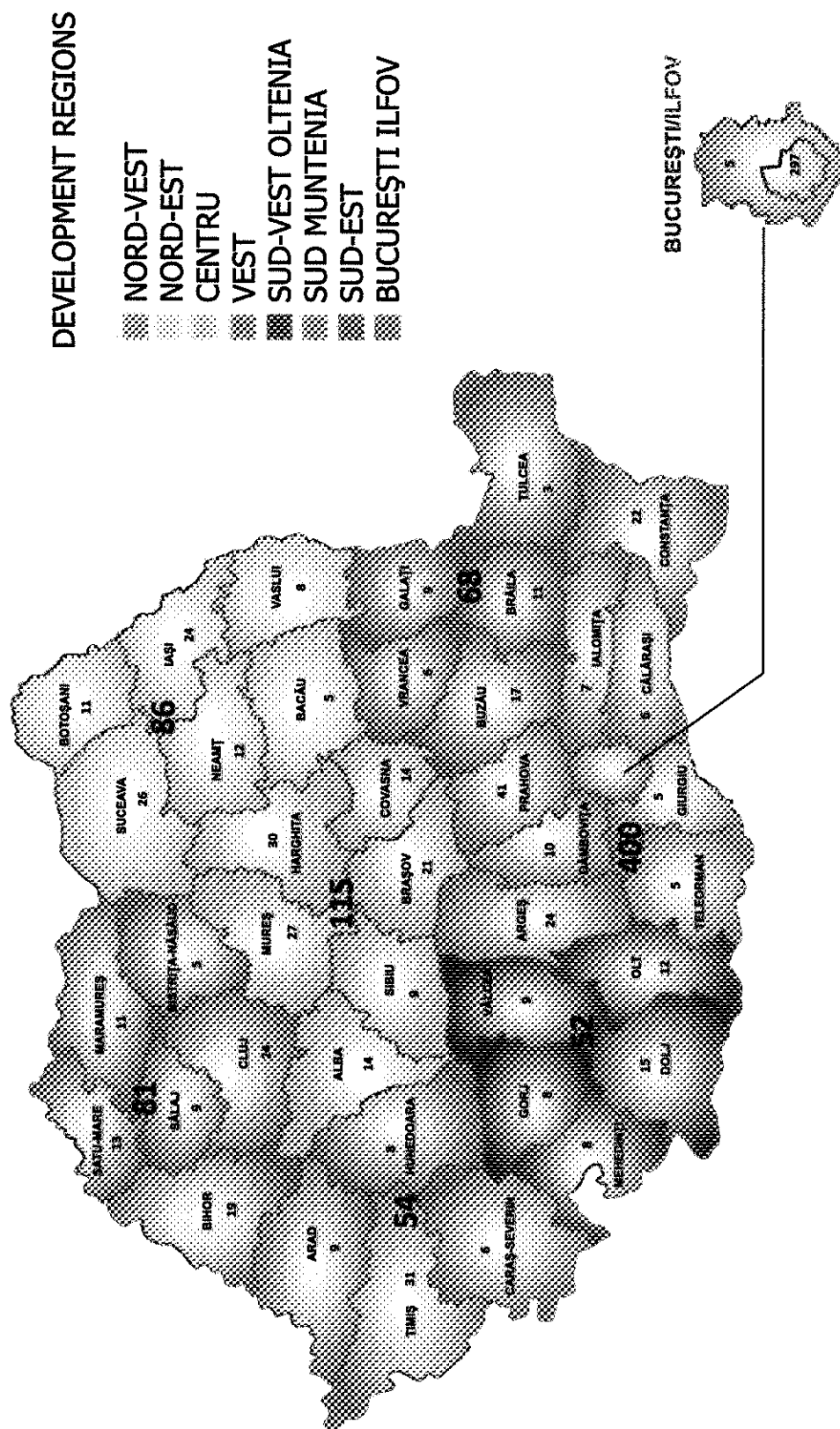

Distribuirea petițiilor primite de C.N.C.D. în perioada 2002- 2013

CRITERII	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Boală cronică neontagioasă	0	0	6	2	3	2	4	2	0	1	6	9
Orientare sexuală	1	5	6	9	6	7	6	6	4	8	3	13
Infectarea HIV	0	1	15	10	5	3	7	1	3	1	5	4
Limba	0	2	1	2	2	7	11	13	16	10	43	38
Convingeri	4	12	23	19	8	10	14	13	4	2	15	14
Religie	2	9	9	11	8	12	15	6	6	5	5	11
Categorie defavorizată	2	0	10	6	4	16	22	9	7	14	10	13
Vârstă	6	11	14	17	10	10	24	10	9	16	5	18
Gen	3	14	12	9	11	11	32	9	16	15	21	31
Naționalitate	1	12	21	39	20	39	54	28	42	33	49	61
Handicap	3	31	18	21	20	70	55	49	36	42	45	42
Etnie	34	66	45	85	69	82	62	62	54	62	61	66
Altele	52	184	102	61	132	32	159	96	83	81	69	121
Rasă	0	0	1	1	2	0	0	2	1	0	0	3
Categorie socială	25	126	83	90	122	514	372	222	193	175	211	414
TOTAL	134	473	353	382	432	836	837	528	478	465	548	858

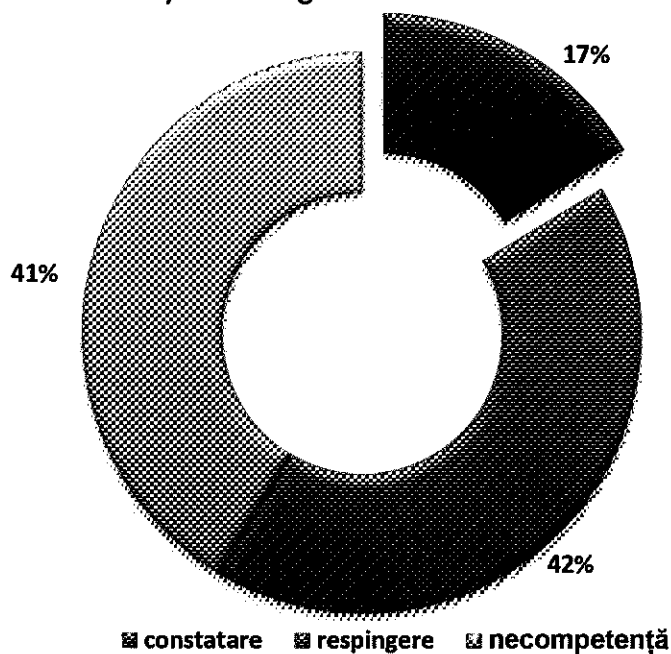

Repartizarea petițiilor primite în 2013 în funcție de județe și regiuni de dezvoltare

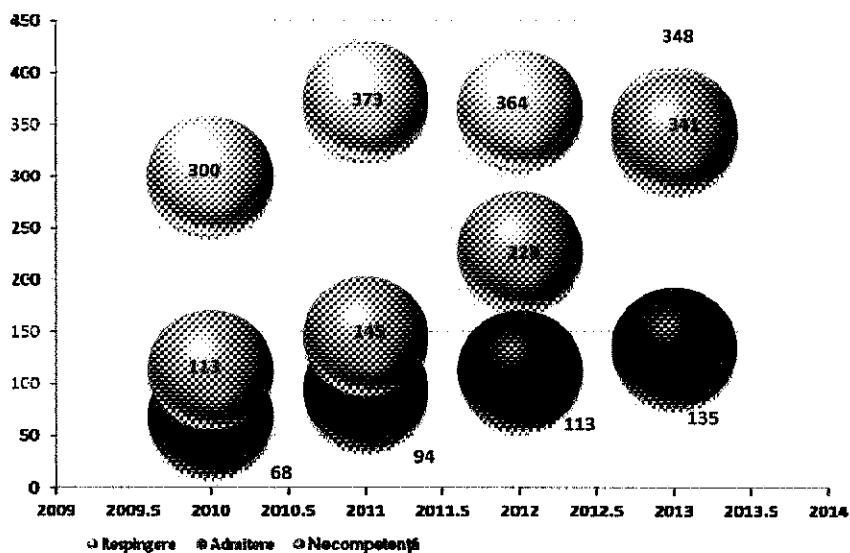
Activitatea de soluționarea petițiilor în anul 2013

Pronunțările Colegiului director în anul 2013

- 135 constatare
- 348 respingere
- 341 necompetență

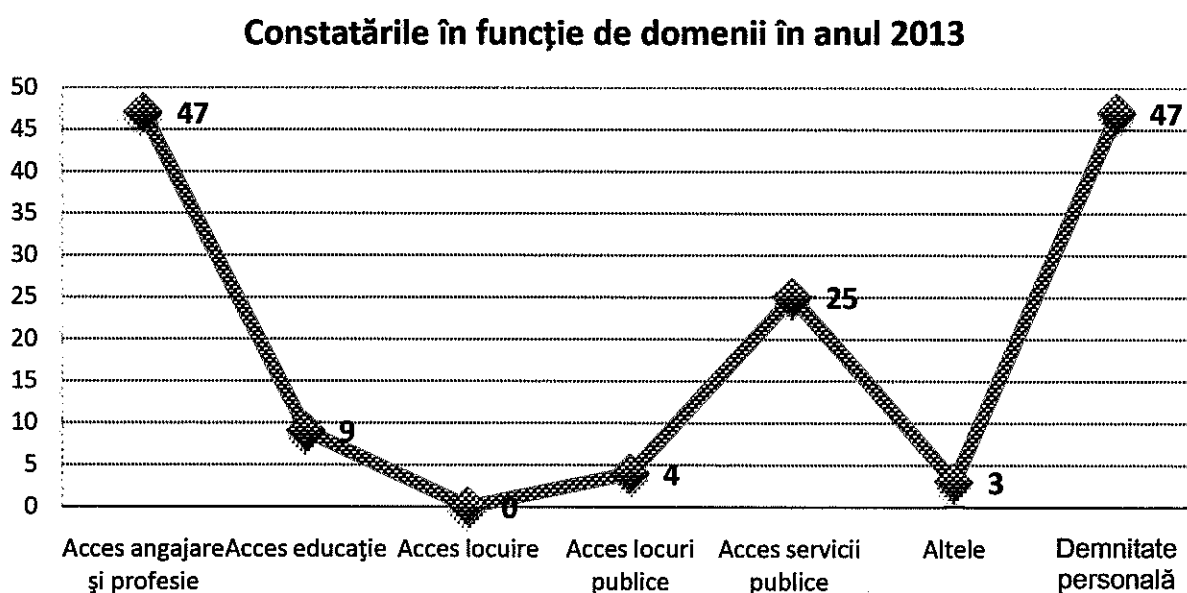
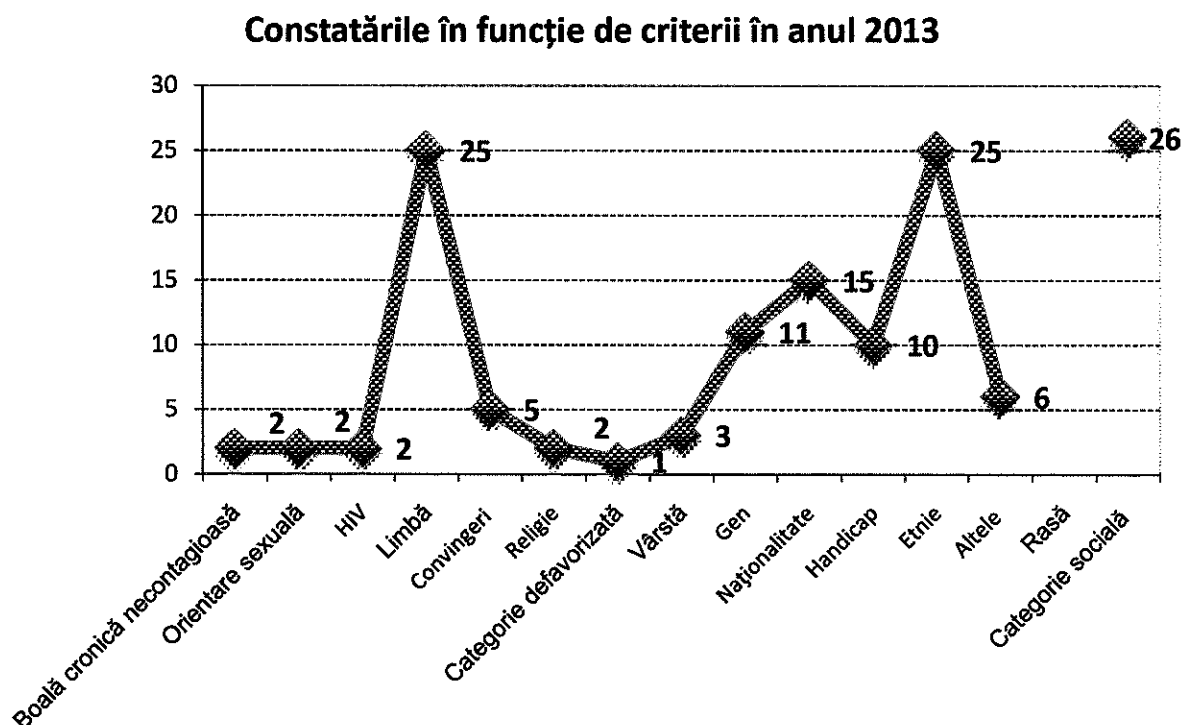
Modalitatea de soluționare a dosarelor comparativ în perioada 2010-2013

Față de anii anteriori, în 2013 avem:

- cel mai mare număr de constatări
- cel mai mare număr de petiții primite care nu sunt de competența instituției

Hotărâri de constatare în anul 2013:

Criteriu / Sancțiuni	Amendă	Recomandare	Avertisment
Boală cronică necontagioasă	3	1	
Orientare sexuală	3		
Limba	5	18	9
Convingeri	5		
Vârstă	3		
Categorie defavorizată	1		
Religie	2		
Gen	9	2	1
Naționalitate	15	6	3
Handicap	7	4	3
Etnie	14	6	11
Altele	5	3	2
Categorie socială	37	8	4
HIV	1		1

110 amenzi

48 recomandări

34 avertismente

Quantum amenzi:

400 lei minimă

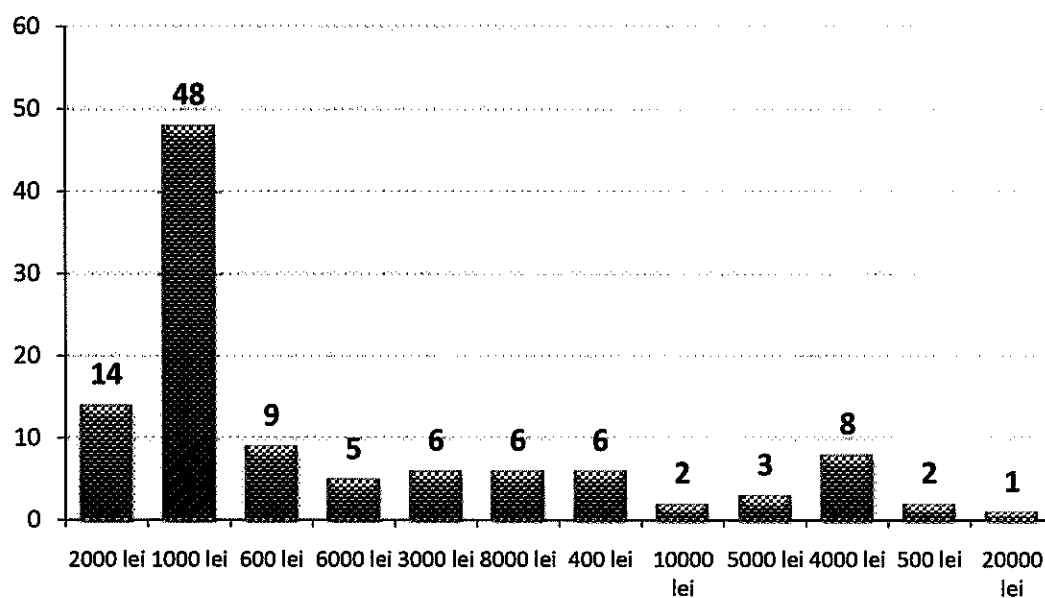
20 000 lei maximă

Domeniu/Sancțiuni	Amendă	Recomandare	Avertisment
Acces angajare și profesie	59	12	6
Acces educație	7	4	1
Acces locuire			
Acces locuri publice	3	1	1
Acces servicii publice (TOTAL)	9	16	8
administrative	5	16	8
bancare	2		
de sănătate	1		
de transport	1		
juridice			
Altele	1	2	1
Demnitate personală	31	13	17

Cele mai multe
amenzi (48) în
cuantum de 1 000
lei

Totalul amenzilor
se ridică la suma
de 267 800 lei,
sumă comparabilă
cu bugetul
Consiliului
National pentru
Combaterea
Discriminării
alocat proiectelor.

Amenzile din 2013 în funcție de quantum și număr

Activitatea de consiliere juridică oferită de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

-număr de persoane consiliate-

Asistență telefonică	3000	consiliere
Asistență la sediul C.N.C.D.	900	consiliere
Asistență via e-mail	436	consiliere
Total	4336	

Cazuistica de contencios

1. Prin autosesizarea înregistrată sub nr. 4.161/12.07.2011, respectiv petițiile înregistrate sub nr. 3.981/05.07.2011 și nr. 4.284/19.07.2011, se reclama ca eventuală faptă de discriminare: „ridicarea unui zid despărțitor între locuințele sociale ocupate în majoritate de romii din strada Horea din municipiul Baia Mare și strada principală (aleea pietonală și șoseaua destinată circulației autovehiculelor). Zidul este din beton și are o înălțime de aproximativ 2 m și o lungime de aproape 100 m.”

Analizând înscrisurile și lucrările dosarului în raport cu motivele invocate de către părți și dispozițiile legale aplicabile, Colegiul Director al C.N.C.D., prin Hotărârea nr. 439/15.11.2011, a decis că aspectele sesizate întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este prevăzută de art. 2 alin. 5 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000, aplicând contravenientului - primarul municipiului Baia-Mare – C.C. sancțiunea contravențională cu amendă în quantum (cumulat) de 6000 lei.

Hotărârea C.N.C.D. nr. 439/15.11.2011 a fost supusă controlului judecătoresc de către contravenient, context în care Curtea de Apel Cluj, prin Sentința Civilă nr. 141/24.02.2012, a admis contestația acestuia, sub consecința anulării actului administrativ-jurisdicțional adoptat în cauză de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

În motivarea Sentinței Civile nr. 141/24.02.2012, instanța de fond a reținut, în linii mari, că prin ridicarea zidului împrejmuitoar incriminat, terenul aferent celor trei blocuri nu ar fi fost separat complet de aleile pietonale situate în zona imediat adiacentă, fiind asigurate două căi de acces auto și pietonale, motiv pentru care nu s-ar putea constata o segregare etnică în sensul marginalizării grupului de romi în cauză. Mai motivează instanța de fond că împrejmuirea unui spațiu construit nu constituie în sine o măsură degradantă sau de natură a aduce atingere demnității umane. Rațiunea zidului rezidă în producerea frecventă a unor accidente de circulație pe strada Horea din Baia Mare, astfel că decizia de a edifica gardul în litigiu este una proporțională.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a recurat Sentința Civilă nr. 141/24.02.2012, sub aspectul nelegalității și netemeinicii acesteia, pentru considerentele ce se circumscriu motivelor prevăzute de art. 304 pct. 9 din C. Pr. Civ., respectiv „când hotărârea pronunțată este lipsită de temei legal, ori a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a legii”.

În argumentarea recursului declarat, C.N.C.D. arată, în esență, că mecanismul probării întrunirii constituentelor juridice ale discriminării din perspectiva art. 2 alin. 5 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000R, sub aspect tehnico-juridic, impune stabilirea faptului că tratamentul vătămat (precuțat sau, după caz, generat involuntar, corelativ elementului subiectiv-volițional, sub oricare dintre formele vinovăției) are la bază, în speță, criteriul apartenenței etnice, că se identifică încălcarea sau restricționarea exercitării în condiții de egalitate a unui drept, printr-un comportament (manifestat în public) de natură a leza demnitatea și prestigiul uman și, concomitent, că absentează scopul legitim justificativ. În scopul declarat de a proteja minorii care locuiesc în blocurile sociale de pe strada Horea din Baia Mare față de traficul care se desfășoară pe artera de circulație auto, autoritatea publică locală construiește un „zid” despărțitor între locuințele sociale ocupate în majoritate de romii din strada Horea din municipiul Baia Mare și aleea pietonală, iar în subsidiar șoseaua destinată circulației autovehiculelor.

Contrar celor susținute de reclamantul-intimat, respectiv însușite de către instanța de fond, C.N.C.D. opina în sensul că măsura aleasă este lipsită de justețe și rezonabilitate, fiind vădit în antiteză cu scopul declarat ca legitim, întrucât, așa cum rezultă din probele administrate, cele mai frecvente accidente rutiere în anul 2011, în care sunt implicați **pietoni**, s-au produs pe B-dul București din municipiul Baia Mare, adică artera principală a localității (zonă în care nu s-a construit defel vreun „zid” care să dețină caracteristici similare), ci nicidecum în zona în care există construcția litigioasă. Prin urmare, este lesne de sesizat că reclamantul-intimat a aplicat soluții diferite unor cazuri similare, deși deținea datoria înfățișării unei conduite *a pari* în situații analoage.

De asemenea, Consiliul învedera că nu ar putea fi primită nici teza caracterului pozitiv al măsurii în cauză, întrucât o astfel de „măsură afirmativă” ar trebui, în chip logico-juridic, să favorizeze destinatarii, în sensul asigurării dezvoltării lor firești și realizării efective a egalității de șanse a acestora în raport cu majoritatea. Măsura aplicată în cauză deturneză vădit scopul socio-juridic propriu „politicii afirmative/pozitive”, în sensul în care acțiunea intimatului mai degrabă dezavantajează grupul vulnerabil social, atât material cât și moral, căci nu poate fi explicat și nici dedus rațional cum poate o măsură, percepută substanțial ca izolatoare social, să conducă la egalizarea șanselor în scopul dezvoltării firești (socio-umane) a comunității apreciate ca defavorizată (identitar sau prin comportamente active de marginalizare).

Or, o asemenea măsură nu generează defel o transformare *in melius* a condiției socio-culturale a comunității vulnerabile. Dimpotrivă, măsura izolării, fie și în plan simbolic, a grupului etnic vulnerabil, în scopul eliminării și prevenirii săvârșirii unor fapte antisociale, plecând de la anumite antecedente (rutiere) în rândul comunității, creează impresia unei vinovății colective, provocând percepția corelației dintre fărădelege și apartenența etnică, cu efectul culpabilizării publice a etniei însăși.

Separat de accepția fizică, construcția în cauză, respectiv „asumarea instituțională” a acesteia, înalță și un „zid mental”, menit să aprovizioneze imuabil sentimente reciproce de ostilitate, vrajbă, falsă trufie vs. inferioritate umană, împiedicând admiterea ideii de „societate comună”, nedivizată, nici măcar la nivel mental, pe criterii diferențiale, *a fortiori* de natură rasială sau etnică.

În concluzie, C.N.C.D. declara (printre altele) că, în speța dedusă examinării judiciare, putem vorbi despre o formă a „hărțuirii publice”, ca expresie a „desconsiderației publice socio-umane”, materializată printr-o acțiune de tip segregacionist (segregarea socială nu echivalează cu o izolare fizică exhaustivă, de tipul prizonieratului sau a gulagului, fiind suficientă o separare de natură a îngreuna, fie și simbolic, socializarea), care, în esență, ilustrează, atât sub reflecție (subiectivă) lăuntrică-interiorizată, cât și terță, transpusă în reflectarea publicului, o veritabilă “emblemă a stigmatizării” unei comunități etnice - vulnerabilă social.

Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 6402/27.09.2013, admite recursul declarat de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării împotriva Sentinței civile nr. 141 din 24 februarie 2012 a Curții de Apel Cluj – Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal. Modifică sentința atacată, în sensul că respinge acțiunea reclamantului primarul municipiului Baia-Mare – C. C., ca nefondată. Irevocabilă.

2. C.N.C.D. s-a autosesizat, urmare articolelor apărute în presă, cu privire la mesajul postat în data de 19 ianuarie 2012 pe pagina de facebook a reclamatului M.M. Mesajul avea următorul conținut :
“Arbeit macht frei (Munca te face liber - n.r.) - asta sa înțeleagă protestatarii”.

Analizând înscrisurile și lucrările dosarului în raport cu motivele invocate de către părți și dispozițiile legale aplicabile, Colegiul Director al C.N.C.D., prin Hotărârea nr. 60/2012, a decis că aspectele sesizate întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este prevăzută de art. 2 alin. 1, coroborat cu art.

15 din O.G. nr. 137/2000R și, în consecință, a decis sancționarea contravențională a numitului M.M. cu amendă contravențională în cuantum de 1000 lei.

În contextul controlului judiciar aplicat Hotărârii C.N.C.D. nr. 60/22.02.2012, Curtea de Apel Târgu Mureș, prin Sentința Civilă nr. 21/17.01.2013, a respins acțiunea reclamantului M.M., menținând, prin urmare, hotărârea Consiliului ca temeinică și legală. Prin hotărârea judecătorească în cauză, instanța a pronunțat o soluție în deplină concordanță cu cele opinate *expressis verbis* de către Consiliu în faza procesuală, anume că prin comportamentul împricinat, reclamantul, desconsiderând drepturile legale, constituționale și convenționale ale persoanelor la libertatea conștiinței exteriorizată material (sub garanția spiritului tolerant și nediscriminatoriu) prin exprimarea convingerilor personale și intime de factură socio-politică, circumstanțiat fructificării dreptului constituțional și convențional la manifestare și protestare, vatamă violent demnitatea și prestigiul uman al persoanelor în cauză. Utilizarea afirmației "Arbeit macht frei", indiferent de context, stabilește *de plano* o relație cu simbolistica sloganului nazist condamnat. Iar folosirea acesteia într-un cadru public sau accesibil publicului, direct sau prin intermediere, mai ales cu ocazia exprimării unor sentimente opoziționiste, de intoleranță, repudiare și dispreț la adresa unor categorii de persoane, cu atât mai mult provoacă asocierea cu semnificația autentică a sloganului fals și cinic, care purta rolul amăgirii și, în final, al disculpării utilizatorilor pentru atrocitățile pe care acesta, sloganul, urma să le "adăpostească".

Mai arăta Consiliul, și reține instanța, că metoda prin care reclamantul a găsit de cuviință să-și exprime cuvântul dezaprobat și depreciativ față de o categorie de persoane, prin utilizarea într-o formă literală exactă a unui slogan nazist ofensant *per se* atât pentru adresanți, cât și pentru lumea întreagă, nu răspunde regulii proporționalității impuse între libertatea de exprimare și demnitatea umană, ca valoare morală fundamentală a omului (regulă necesară într-o societate democratică, pentru ca demnitatea umană să nu rămână un simplu concept iluzoric).

Sentința civilă nr. 21/17.01.2013, pronunțată de Curtea de Apel Târgu Mureș, a fost recurată, astfel că respectiva cauză formează în continuare obiectul dosarului cu nr. 144/43/2012, aflat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Prin memoriile înaintate Consiliului spre a fi soluționate, petenta, Federația pentru Drepturi și Resurse pentru Persoanele cu Tulburări în Spectrul Autist (FEDRA), reclama o fapta de discriminare constând în efectele ofensatoare ale materialului publicitar realizat de către pârâtul - S.C. Secom Producție Servicii S.R.L. în construcția căruia a fost utilizat un limbaj cu conotație peiorativă la adresa persoanelor (și a familiilor acestora) care suferă de autism, Alzheimer, ADHD, Parkinson. Mesajele prezumate a fi discriminatorii aveau următorul conținut: „*Urăște-ți băiețelul care nu e ca ceilalți băieței. Urăște-ți băiețelul care nu te lasă să-l iei în brațe. Urăște-ți băiețelul care nu e în stare să se plimbe cu tine în parc. Urăște partea din el care îl face așa. Sub masca acesta este un copil frumos, care vrea să îți spună mai multe, dar nu poate. Poți să-l aduci mai aproape prin multă muncă, grijă și iubire. Grăbește-te, fiecare zi e importantă. Ajută-ți băiețelul să devină fiul pe care ți l-ai dorit dintotdeauna, cu Neuro Optimizer*”.

„*Urăște-ți tatăl care nu mai știe că-ți plac cireșele. Urăște-ți tatăl ce nu mai știe care este echipa ta de fotbal preferată. Urăște-ți tatăl care nu mai are povești noi de spus. Urăște-l, pentru că acesta nu este tatăl tău. Este doar boala care încet, încet și puțin câte puțin, ia chipul lui. Boala care poate fi învinsă prin grija și iubirea ta. Grăbește-te, fiecare zi e importantă. Adu-ți tatăl adevărat înapoi cu Neuro Optimizer*”.

Analizând înscrisurile și lucrările dosarului în raport cu motivele invocate de către părți și dispozițiile legale aplicabile, Colegiul Director al C.N.C.D., prin Hotărârea nr. 509/26.11.2012, a decis că aspectele sesizate vizând mesajul împricinat, întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, astfel cum este prevăzută de art. 2 alin. 1, coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000R și, în consecință, a decis sancționarea contravențională a S.C. Secom Producție Servicii S.R.L. cu amendă contravențională în cuantum de 8000 lei.

În urma demarării controlului judiciar față de Hotărârea C.N.C.D. nr. 509/26.11.2012, Curtea de Apel București, prin Sentința Civilă nr. 3549/14.11.2013, a respins acțiunea reclamantei S.C. Secom Producție Servicii S.R.L., menținând, prin urmare, hotărârea Consiliului ca temeinică și legală. În pronunțarea acestei soluții judecătorești, instanța de judecată și-a însușit întru totul cele învederate expres de către Consiliu, prin lucrările procesuale administrate, anume în sensul că, *grosso modo*, **prin limbajul utilizat în construcția materialului publicitar**, al cărui constituent lingvistic principal, menit să reprezinte, în context, asocierea sensului “urii” față de o boală, conduce la stigmatizarea persoanelor suferinde care personifică *in abstracto* respectiva boală (cu atât mai mult prin juxtapunerea cu imaginea, reală sau imaginară, a unor persoane cu handicap), **reclamanta vatămă demnitatea persoanelor (și a familiilor acestora) care suferă de autism, Alzheimer, ADHD, Parkinson.**

Sentința Civilă nr. 3549/14.11.2013 este supusă recursului în termenul legal incident.

4. Petentul - T.T. a sesizat C.N.C.D. în vederea constatării unei situații discriminatorii creată de către Credit Europe Bank (România) S.A. prin săvârșirea unor acte cu caracter discriminatoriu concretizate prin refuzul de a acorda un card de credit/credit bancar pe motivul neîndeplinirii condițiilor de eligibilitate, întrucât petentul nu are domiciliul/locul de muncă într-o zonă acoperită din punct de vedere teritorial de către Credit Europe Bank (România) S.A.

Potentul T.T. susținea că se introduce un criteriu discriminatoriu prin crearea unei diferențe în ceea ce privește accesul la serviciile oferite de o instituție bancară pe criteriul categorie socială urban versus rural (în ceea ce privește prezența teritorială a unităților bancare) încălcându-se, astfel, principiul egalității de tratament precum și principiul nediscriminării.

Prin Hotărârea nr. 455/21.12.2010, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a stabilit că faptele prezentate **constituie fapte de discriminare**, potrivit prevederilor art. 2 alin. (1), coroborat cu dispozițiile art. 10 alin. d) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

În urma contestării în instanță a Hotărârii C.N.C.D. nr. 455/21.12.2010 de către reclamanta Credit Europe Bank (România) S.A., Curtea de Apel București, prin Sentința civilă nr. 7271/02.12.2011 pronunțată în dosarul nr. 2501/2/2011, a respins cererea ca neîntemeiată motivând că justificarea impunerii criteriului de eligibilitate menționat prin dispozițiile Regulamentului B.N.R. nr. 18/2009 nu este pertinentă, deoarece trimiterea la sintagma “regiuni geografice” nu acoperă măsura impusă, prin care s-a limitat accesul la creditare în funcție de prezența în localitatea de domiciliu a petentului T.T. a unei unități a reclamantei.

Prin Decizia nr. 7201/12.11.2013, Înalta Curte de Casație și Justiție a respins, în acord cu cele învederate de către intimatul C.N.C.D., ca nefondat recursul declarat de către Credit Europe Bank (România) S.A.

5. Petenții - Ordinul Profesional al Polițiștilor din România – filiala Prahova, Partidul Democrat Liberal – Organizația de Femei și Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale au sesizat C.N.C.D. în vederea constatării unei situații discriminatorii creată de către chestor dr. S.I. prin săvârșirea unor acte cu caracter discriminatoriu concretizate prin susținerea, în cadrul unei conferințe de presă organizate de Inspectoratul Județean de Poliție Vâlcea, a unor afirmații cu caracter discriminatoriu la adresa femeilor angajate în structurile Poliției Române. De asemenea, a mai susținut faptul că s-ar impune pe viitor să se stabilească un număr limitat de locuri pentru femei și altul pentru bărbați în funcție de necesitățile sistemului.

Prin Hotărârea nr. 412/17.10.2011, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a stabilit că faptele prezentate **constituie hărțuire**, potrivit prevederilor **art. 2 alin. (5)** coroborat cu **art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** și a dispus sancționarea persoanei reclamate S.I. cu amendă contravențională în cuantum de 1000 de lei.

În urma contestării în instanță a Hotărârii C.N.C.D. nr. 412/17.10.2011 de către reclamantul S.I., Curtea de Apel Pitești, prin Sentința civilă nr. 48/08.02.2013 pronunțată în dosarul nr. 5633/109/2011, a respins plângerea, conform solicitării C.N.C.D., motivând că afirmațiile susținute în cadrul conferinței de presă a Inspectoratului Județean de Poliție Vâlcea aduc atingere dreptului la demnitate al femeilor polițist și egalității în exercitarea dreptului la muncă pe baza criteriului de gen. De asemenea, instanța a primit apărarea C.N.C.D. în sensul că nu poate fi reținută drept justificare obiectivă împrejurarea susținută de către reclamant cum că legislația europeană și națională permite ca în anumite domenii să se stabilească distinct condiții de recrutare pentru femei și bărbați, ținând cont de natura activităților ce urmează a fi desfășurate.

Sentința civilă nr. 48/08.02.2013 a rămas irevocabilă prin nerecurare.

6. Petenta - A.L. a solicitat Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării să constate o situație discriminatorie creată de societatea angajatoare Bursa de Valori București S.A. prin directorul general V. I., prin săvârșirea unor acte cu caracter discriminatoriu concretizate prin constrângeri, presiuni, hărțuiri și intimidări de natură a aduce atingere dreptului său la demnitate personală, culminând cu încetarea raportului de muncă al acesteia.

Petenta A.L. susținea că se introduce un criteriu discriminatoriu prin nerespectarea dreptului la muncă precum și aplicarea unui tratament inegal și discriminatoriu încălcându-se, astfel, principiul egalității de tratament precum și principiul nediscriminării.

Prin Hotărârea nr. 40/31.01.2012, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a stabilit că faptele prezentate reprezintă fapte de discriminare în conformitate atât cu prevederile **art. 2 alin. (1)** cât și cu dispozițiile **art. 6 lit. a) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.**, prin intimidare la locul de muncă și restricționarea muncii prin interzicerea accesului în incinta societății. De asemenea, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a sancționat persoana reclamantă cu avertisment în baza prevederilor **art. 26 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.**

În urma contestării în instanță a Hotărârii C.N.C.D. nr. 40/31.01.2012 de către reclamanta Bursa de Valori București S.A., Curtea de Apel București, prin Sentința civilă nr. 932/06.03.2013 pronunțată în dosarul nr.

1891/2/2012, respinge ca neîntemeiată acțiunea reținând, conform celor învederate de către C.N.C.D., că în cauză a existat o diferență de tratament concretizată prin excluderea (concedierea) săvârșită de Bursa de Valori București S.A. în condițiile în care nu a existat o justificare obiectivă și rezonabilă a acestei diferențe, iar scopul actului de discriminare a fost înlăturarea exercitării dreptului la muncă în cadrul Bursei de Valori București S.A. De asemenea, instanța a mai stabilit faptul că a existat distincție între situații analoage sau comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă, în sensul concedierii petentei A.L., deși nu se impunea restructurarea și desființarea postului, din cadrul departamentului, petenta fiind în vârstă în raport cu ceilalți salariați, iar directorul general a urmărit întinerirea colectivului.

Sentința civilă nr. 53/05.02.2013 a rămas irevocabilă prin nerecurare.

7. Petentul - Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș a sesizat C.N.C.D. în vederea constatării unei situații discriminatorii creată de către președintele Consiliul Județean Harghita, județul Harghita, prin impunerea cunoașterii limbii maghiare la concursul pentru funcția de manager persoană fizică în spitalele din rețeaua proprie a Consiliului Județean Harghita.

Potentul Forumul Civic al Românilor din Covasna, Harghita și Mureș susținea că se introduce un criteriu discriminatoriu prin îngrădirea dreptului cetățenilor României, care nu sunt cunoscători ai limbii maghiare, de a participa la concursul mai sus-amintit.

Prin Hotărârea nr. 197/04.07.2012, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a stabilit că aspectele sesizate intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 7 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

În urma contestării în instanță a Hotărârii C.N.C.D. nr. 197/04.07.2012 de către reclamantul Consiliul Județean Harghita, Curtea de Apel Târgu Mureș, prin Sentința civilă nr. 53/05.02.2013 pronunțată în dosarul nr. 497/43/2012, respinge cererea de chemare în judecată motivând, în acord cu cele învederate de către C.N.C.D., că instituirea cunoașterii limbii maghiare nu corespunde obiectivului pentru care a fost instituită (ocuparea unui post de manager de spital), acesta nefiind unul legitim. De asemenea, instanța a mai stabilit faptul că cerința impunerii cunoașterii limbii maghiare la concursul pentru funcția de manager persoană fizică în spitalele din rețeaua proprie a Consiliului Județean Harghita nu este proporțională, nefiind relevant vreun eventual caracter al proporționalității între persoanele de etnie diferită, naționalitatea română fiind cea minoritară în cuprinsul județului Harghita.

Sentința civilă nr. 53/05.02.2013 a rămas irevocabilă prin nerecurare.

The focus is on the relationship between a manufacturer's perception of product innovativeness and its effect on the manufacturer's intention to use channel direct distribution. Following the C.A.R.E. (the Customer Relationship Enhancement) model, the authors propose that innovativeness has a significant positive effect on intention. The authors suggest that the degree of innovativeness is related to the manufacturer's intention to use direct distribution. The authors also suggest that the degree of innovativeness is related to the manufacturer's intention to use direct distribution.

Domeniile și criteriile în care au fost semnalate posibile fapte de discriminare sunt: categorie socială, vârstă, etnie, limbă, handicap, religie, accesul la serviciile publice administrative și juridice, dreptul la demnitatea personală, dreptul de proprietate, dreptul la tratament egal în fața instanțelor judecătorești, dreptul la un salariu egal pentru o muncă egală, dreptul la angajare în muncă.

Reprezentantul C.N.C.D. în județul Mureș a participat la conferințe și dezbateri organizate de către instituții și organizații locale, precum „Integrarea europeană între tradiție și modernitate”; „Insula interactivă a persoanelor cu dizabilități în comunitate”, respectiv conferința organizată de către CISPER Centru Târgu Mureș cu ocazia finalizării Campaniei pe Ocupare pentru persoanele de etnie romă, acțiuni în cadrul cărora a prezentat participanților conceptul de discriminare, modalitățile de prevenire a fenomenului discriminării, precum și prevederile O.G. nr. 137/2000 republicată.

MONITORIZAREA PRESEI LOCALE ȘI INTERNET

REPREZENTAREA INSTITUTIEI LA NIVEL LOCAL

Fapte de discriminare constatate de Colegiul director al C.N.C.D.

1. Partida Romilor Pro Europa a sesizat apariția unui articol de presă: "Scandal în Baia Mare: Romii, mutați cu forța într-un combinat toxic. ONG-urile trag un semnal de alarmă.", în care apar opinii rasiste și discriminatorii la adresa comunității rome din România și care aduc atingere dreptului la demnitatea personală a acestei comunități. Prin **hotărârea nr. 104 din 06.03.2013**, Colegiul director a constatat că faptele sesizate reprezintă discriminare, potrivit art. 2 alin. 1, și încalcă dreptul la demnitate al persoanelor aparținând comunității rome, conform art. 15 al O.G. nr. 137/2000. De asemenea, s-a dispus sancționarea cu avertisment a părții reclamate.

2. Petentul a sesizat C.N.C.D. cu privire la **declarațiile** reclamatului în public, considerate a fi instigare la xenofobie și ofensă la adresa cetățenilor români de etnie romă, declarații analizate și prin nota de autosesizare a Colegiului director din data de 22.03.2013: *[premierul britanic] „să înțeleagă și să facă o listă cu românii corecți care lucrează în Anglia, îngrijind bătrâni, necăjiți” [...] „Dar când apare câte-un gabor din acesta primitiv sau câte un descreierat care îi dă în cap la o italiancă, apare că tot poporul român e violator, e țigan, e cerșetor ș.a.m.d. Sigur că te supără”; „Ce a îngrijorat foarte tare a fost modul primitiv în care s-au comportat anumiți cetățeni ai noștri, majoritatea țigani, care s-au dus cu obiceiurile țigănești de aici în alte părți. Și pe mine m-ar deranja să-mi apară o șatră în fața casei. Trebuie să recunoaștem acest lucru: trebuie să ni-i disciplinăm acasă prin politici clare.”* Prin **hotărârea nr. 319 din 22.05.2013**, Colegiul director a analizat în primă instanță excepțiile invocate, respectiv excepția lipsei calității procesuale active a petentului, invocată de reclamat, excepție care a fost respinsă având în vedere existența unei autosesizări cu obiect identic. Pe fond, Colegiul director constată că afirmațiile privind „gaborii primitivi, obiceiurile infraționale țigănești și șatrele indezirabile” reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 al O.G. nr. 137/2000, dispunând în același timp aplicarea față de reclamat a unei amenzi contravenționale în valoare de 4.000 lei.

3. Organizația petentă supune dezbaterii C.N.C.D. faptul că i s-a refuzat **accesul unei persoane de etnie romă**, dintr-un grup de 3 persoane, într-un club din București, paznicii spunându-le că nu este deschis clubul. După ce tânărul rom a plecat, ceilalți doi au putut intra. Petenta arată că tânărul rom este student, se îmbracă decent, nu consumase alcool și nu a avut un comportament care ar fi putut motiva refuzul clubului. Reclamatul formulează un punct de vedere prin care neagă faptele, afirmând că nu sunt lăsați să intre persoanele care se află într-o stare evidentă de ebrietate, au un comportament obscen, agresează fizic sau verbal alte persoane, produc daune sau provoacă dezordine. Din moment ce reclamatul nu a probat că ar fi existat un alt motiv privind refuzul tânărului de etnie romă, Colegiul director arată că se poate constata că apartenența etnică a fost singurul motiv pentru refuz. Simple afirmații precum celei că nu sunt lăsați să intre persoanele care se află într-o stare evidentă de ebrietate, au un comportament obscen, agresează fizic sau verbal alte persoane, produc daune sau provoacă dezordine nu pot fi reținute drept probe privind existența unui alt motiv de refuz. Astfel, prin **hotărârea nr. 608/16.10.2013**, Colegiul director al C.N.C.D. constată că refuzul accesului unei persoane de etnie romă în club reprezintă discriminare

conform art. 2 alin. 1, art. 14, art. 10 lit. f și încalcă dreptul la demnitate conform art. 15 din O.G. nr. 137/2000. În acest sens, Colegiul director a considerat oportună aplicarea în sarcina reclamatului a amenzii contravenționale în cuantum de 8.000 lei.

4. Petenții B.N. și Ș.T., cetățeni de etnie romă, arată că vecinii lor au făcut **afirmații** la adresa etniei rome cu un potențial caracter discriminatoriu, pe fondul unei dispute survenite între petenți și aceștia. Petenții precizează că vecinii lor au manifestat un comportament ce a vizat atingerea demnității acestora și care a dus la crearea unei atmosfere degradante, umilitoare, ofensatoare, folosind expresii precum "nu suport țiganii că miros urât ...am bani suficienți să te distrug", "țigan împuțit,...jegos,...cioară, a făcut trimitere la Antonescu, în sensul în care ... nu a apucat să omoare toți țiganii, ..." Prin **hotărârea nr. 451/17.07.2013**, Colegiul director a constatat că faptele sesizate constituie discriminare, potrivit art. 2 alin. 1 și art. 15, și a dispus sancționarea celor două părți reclamate G.I. și G.S. cu amendă contravențională în cuantum de 400 lei pentru fiecare.

5. La un post de televiziune au fost făcute următoarele **afirmații**: „țiganii care au comis infracțiuni pe teritoriul Franței și Germaniei, în urmă cu 10 ani, noi am vrut să le ridicăm pașapoartele”, „Când se căsătoresc la 12 ani! Cum să mai meargă la școală?!” „Infracționalitatea: 20% români, 80% romi!”, „Eu am luat râie și păduchi de la ei”, „De ce să-i respect mai mult pe țigani decât pe români”, dacă reclamata s-ar fi născut romă „îmi duceam crucea...”, „De ce fac atâtea copii?”, „Trimiți avangarda de hoți, cerșetori și prostituate în Europa”, „...nu le mai dați bani, ca să nu se mai înmulțească”, „să se creeze țara țiganilor”, „clanurile țigănești care ne fac de râs!”, „Furtul de cupru și de fier vechi”. Ulterior, prin punctul de vedere formulat, reclamata a arătat că afirmațiile au fost făcute cu bună-credință, au bază factuală de netăgăduit, prezentând o serie de articole de presă care se referă la romi, invocând totodată libertatea de exprimare. Colegiul director a constatat că mai multe afirmații ale reclamatei vizează atingerea demnității, crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, îndreptate împotriva persoanelor rome, pe criteriul apartenenței etnice. Mai mult, afirmațiile incită la ură rasială, la refuzul acordării unor resurse financiare, la marginalizarea comunității de romi (pentru a evita paraziții care, în accepțiunea reclamatei, pot fi luați de la romi), chiar excluderea lor totală din societate (prin crearea unei țări a „țiganilor”). Prin **hotărârea nr. 171/09.04.2013**, Colegiul director a constatat că afirmațiile reclamatei care au făcut obiectul petiției reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 și art. 12 alin. 1 al O.G. nr. 137/2000, republicată și a dispus aplicarea sancțiunii avertismentului și recomandă reclamatei ca în viitor să se abțină de la afirmații cu caracter discriminatoriu.

6. Sesizarea petentului vizează refuzul **accesului unor cetățeni de etnie romă** în incinta Primăriei loc. Dărmănești, jud. Bacău. Petentul consideră discriminatoriu faptul că gardianul public care se ocupă cu paza Primăriei loc. Dărmănești a refuzat accesul unor cetățeni în primărie, doar pentru că erau de etnie romă. Prin **hotărârea nr. 728/11.12.2013** Colegiul director a constatat existența unui tratament diferențiat, discriminatoriu potrivit art. 2 alin 4 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, în ceea ce privește comportamentul pasiv al Instituției Primarului Dărmănești, jud. Bacău, față de refuzul accesului unor cetățeni de etnie romă în incinta primăriei și a dispus sancționarea Instituției Primarului Dărmănești, reprezentată legal de domnul Primar S. C., cu o amendă contravențională în valoare de 1.000 lei. Totodată Colegiul director a constatat existența unui tratament diferențiat, discriminatoriu potrivit art. 2 alin. 1, art. 10 lit. a) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, și a dispus sancționarea domnului P. C. cu o amendă contravențională în valoare de 1.000 lei, pentru faptele prevăzute de art. 10 lit. a) și art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

7. În urma **comentariilor postate pe pagina personală Facebook** de către președintele organizației de tineret PNL Alba, Colegiul director al C.N.C.D. s-a autosesizat, Partida Romilor Pro Europa a sesizat C.N.C.D., iar Romani Criss a făcut cerere de intervenție în nume propriu și a solicitat C.N.C.D. să-și decline competența Parchetului de pe lângă Tribunalul Alba: *“Am introdus noi apa în țigănie...(apropo, când întrebi pe cineva de acolo unde locuiește, mai nou zice țigătime, zice lângă Dedeman...)”. Ei bine dragii mei acolo s-a introdus apa și un strat subțire de pavele (așa de dragul votului), dar este total insuficient! În loc de apă va fi enorm de greu să introducem mentalitatea și educația acolo și mai ales, zic eu, educația sexuală ...știu că falșii umaniști mă vor critica aspru, dar susțin în continuare sterilizarea femeii rome, dacă după prima naștere la ancheta socială se dovedește că nu are condiții și nici intenția de a crește primul prunc în condiții cât de cât umane! De ce o mai lăsăm să îl nască și pe al 2-lea și pe al 5-lea...să plătească statul ajutoare sociale și să punem noi zece lacăte pe poartă??? Iubesc omul indiferent de culoarea, religia, originea lui, însă ceea ce facem noi acum, adică familiile de români care au un copil maxim doi, iar familii de țigani și mă refer aici la țiganii cei mai needucați și neintegrați...de la cinci copii în sus... este o dovadă de inconștientță și iresponsabilitate față de viitorul acestei țări și cred că le asigurăm un viitor foarte “sigur” copiilor noștri, pe când vor fi ei mari, iar ponderea va fi de 5 la 1”.* Prin hotărârea nr. **69/19.02.2013**, Colegiul director a admis excepția de necompetență a C.N.C.D., invocată de Romani Criss, iar dosarul a fost transmis spre competență soluționare Parchetului de pe lângă Tribunalul Alba. În urma rezoluției Parchetului de pe lângă Tribunalul Alba, Colegiul director repune pe rol soluționarea afirmațiilor ce fac obiectul prezentei spețe, în conformitate cu prevederile art. 2 alin.1 și 15 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Astfel, având în vedere afirmațiile postate, prevederile legale în vigoare și Sentința nr. 21 din 17 ian 2013 a Curții de Apel Tg. Mureș, Colegiul director constată că nu se poate admite invocarea libertății de exprimare. Prin **hotărârea nr. 643/23.10.2013**, Colegiul director constată incidența prevederilor art. 2 alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și sancționează reclamatul cu amendă contravențională în cuantum de 8.000 lei.

8. Petentul, expert pe probleme ale romilor în cadrul aparatului de specialitate al primarului comunei B., reclamă prin petiția din data de 23.04.2013 că reclamatul, la ședința Consiliului local, a utilizat în sens peiorativ cuvântul „țigan”, considerând că romii sunt leneși, care trebuie puși la muncă, iar activitatea lor trebuie monitorizată, el nu-i mai suportă și nu îi mai poate tolera. A mai afirmat „vă suportăm în comunitatea noastră de sute de ani și vă ducem în spate”. Reclamatul a fost oprit de primar, care a închis ședința pentru a opri această manifestare a xenofobiei. Analizând **afirmațiile** reclamatului, Colegiul director constată că afirmația reclamatului reprezintă o diferențiere evidentă, romii fiind prezentați exclusiv în conotație negativă, ca fiind prea mult tolerați și prea mult sprijiniți de majoritari. Aplicând principiile C.E.D.O., Colegiul director constată că afirmațiile reclamatului nu contribuie la nici o formă de dezbatere publică capabilă să ducă la un progres al relațiilor umane, ci creează o stare ostilă, degradantă, umilitoare, ofensatoare. Această formă de expresie diseminează, incită, promovează intoleranța etnic, prin urmare trebuie sancționată. În această decizie, Colegiul director a ținut cont de faptul că discriminarea a vizat o comunitate, că reclamatul este consilier local, deținând o funcție publică și că reprezintă un model de comportament pentru comunitate. Astfel, Colegiul director a decis prin **hotărârea nr. 547/18.09.2013** că afirmațiile reclamatului reprezintă discriminare directă conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000 și a considerat oportună aplicarea față de reclamat a unei amenzi contravenționale în valoare de 4.000 lei.

9. Pe pagina oficială de internet a primăriei Cristuru Secuiesc, jud. Harghita, a fost postat ziarul Kereszturi Kisvaros al cărui conținut cuprindea **articole exclusiv în limba maghiară** ([http:// www.keresztur.ro](http://www.keresztur.ro)). Prin **hotărârea nr. 65 din 06.02.2013**, Colegiul director a constatat că se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art. 2 alin. 1, art. 10 alin h) din Ordonanța de Guvern nr. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și a recomandat conducerii autorității publice locale să realizeze ziarul și în limba română.

10. Într-un cotidian de circulație națională a fost publicat articolul „*La Carcaliu, satul lui Terente, pe urmele tablourilor furate în Olanda*”, considerând a fi discriminatorii următoarele **afirmații**, în contextul scrierii articolului cu referire la un presupus hoț, român, care discreditează comunitatea lipovenilor: „*a găsit un sat de pensionari și lipoveni bețivani*”; „*principalele evenimente mondene sunt slujbele de la biserica lipovenească și bețiile cu votcă de la birtul din centrul satului*”; „*un boschetar lipovean rumen la față*”; „*o duzină de lipoveni chercheliți sporovăiesc veseli. Culmea, beau votcă și joacă șah! Toată lumea scrumează și scuipe pe jos. După o oră înăuntru miroși ca un amestec de distilerie cu o tutungerie incendiată*”. Prin **hotărârea nr. 357 din data de 29.05.2013**, Colegiul director a constatat că afirmațiile publicate reprezintă discriminare, conform art. 2 alin. 1 al O.G. nr. 137/2000, și încalcă dreptul la demnitate, conform art. 15 al O.G. nr. 137/2000. Conform art. 26 alin. 1 al O.G. nr. 137/2000, s-a dispus aplicarea față de persoana juridică care publică cotidianul a unei amenzi de 2000 lei; față de redactorul șef 1000 lei și față de jurnalistul care a semnat articolul 1.000 lei.

11. Petentul consideră discriminatoriu faptul că, prin activitatea sa cotidiană, Inspectoratul Școlar Județean Mureș nu garantează prevederile legale legate de folosirea limbilor minorităților naționale, garantate prin legislația în vigoare. Petentul consideră că este discriminare faptul că informațiile de interes public, afișajul public din incinta inspectoratului (inscripțiile birourilor, tăblițele informative), pagina web, adresele interinstituționale, inclusiv informațiile referitoare la procesul educațional, metodologie, conținând date și informații adresate secțiilor cu limba de predare maghiară din instituțiile de învățământ din județul Mureș se realizează într-o singură limbă, română, încălcându-se astfel **drepturile lingvistice** ale elevilor, părinților și cadrelor didactice de naționalitate maghiară. Prin **hotărârea nr. 632/23.10.2013**, Colegiul director a constatat existența unui tratament diferențiat, discriminatoriu potrivit art. 2 alin. 1 și art. 10 lit. h) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și a dispus sancționarea Inspectoratului cu avertisment pentru faptele prevăzute de art. 10 lit. h) din O.G. nr. 137/2000, republicată. Totodată, Colegiul director recomandă Inspectoratului Școlar Județean Mureș să ia măsurile necesare remedierii situației și pe viitor să aibă în vedere prevederile art. 19 din Legea nr. 215/2001.

12. Petentul K.G. semnaleză faptul că partea reclamată a postat pe site-ul de socializare Facebook, într-un comentariu postat pe pagina primarului municipiului Satu Mare, **mesaje** cu potențial caracter discriminatoriu la adresa persoanelor de naționalitate maghiară. Petentul consideră că partea reclamată, prin comentariile postate, a incitat la discriminare pe criterii etnice iar fapta sa a condus la crearea unei atmosfere ostile, degradante și umilitoare la adresa comunității maghiare din municipiul Satu Mare. Totodată, este o circumstanță agravantă faptul că aceste comentarii au fost postate de către o persoană publică, partea reclamată fiind un sportiv cunoscut în municipiul Satu Mare. Prin **hotărârea nr. 381/12.06.2013** Colegiul director a constatat că faptele sesizate constituie discriminare, potrivit art. 2 alin. 1 și art. 15, și a dispus sancționarea părții reclamate G.D. cu amendă contravențională în cuantum de 600 lei.

13. Petentul sesizează asupra faptului că pagina de internet a Primăriei comunei Joseni, județul Harghita (www.gyergyualfalu.ro) găzduiește **informații redactate în exclusivitate în limba maghiară**. Lipsa informațiilor de interes public în limba română pe acest site o consideră discriminare la adresa sa pe criteriile naționalitate și limbă. Prin **hotărârea nr. 566/18.09.2013** Colegiul director a constatat existența unui tratament diferențiat, discriminatoriu potrivit art. 2 alin 1, art. 10 lit. h) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Potrivit art. 26 alin.1 din OG 137/2000 se sancționează partea reclamată cu amendă contravențională în cuantum de 600 lei.

14. Petentul sesizează faptul că primarul localității Târgu Mureș face discriminări față de populația maghiară din oraș, **nepermițându-le să desfășoare două evenimente ale organizațiilor maghiare în spațiile publice** (piața Teatrului și piața Trandafirilor) și anume "**Sărbătoarea pâineia nouă**" (eveniment religios) și festivalul "**Forgatag**" (eveniment cultural). Prin **hotărârea nr. 740/11.12.2013** Colegiul director a constatat că faptele sesizate constituie fapte de discriminare potrivit art. 2 alin. 1 și art. 10 lit. h) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și a dispus sancționarea părții reclamate, primarul municipiului Târgu Mureș, jud. Mureș, cu amendă contravențională în cuantum de 2.000 de lei, potrivit art. 26, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

15. Prin petiția formulată în data de 21.05.2013, M.S. consideră **discriminatorii atât postările reclamatului** pe grupul de discuții din care a făcut parte, precum și **excluderea sa din acest grup**, creat pentru abonații revistei. Reclamatul a postat o scrisoare cu tema „Un sârb, despre unguri – pe scurt și foarte clar”, în care prezintă opinia unui profesor de istorie sârb din Novi Sad, privind maghiarii și istoria Ungariei, ajungând la următoarea concluzie privind relația româno-maghiară: „În încheiere, ca să sintetizez relația dintre băștinașii valahi și alogenii unguri, îmi îngădui un scenariu: un ungur pribeag bate la ușa unui valah. Acesta, ospitalier, îl primește în casă. Îi întinde masa, oferindu-i ce are mai bun în cămară. Ungurul, în timp ce se ospătează, pune ochii pe nevasta valahului (frumoasă, bineînțeles), considerând că ar fi normal ca după ospăț valahul să îi ofere și un desert, adică nevasta. Indignat de faptul că, după ce s-a săturat, valahul nu-i oferă și nevasta, ungurul îi trage o palmă zdravănă valahului și încă una. Înainte ca mămligarul să se dezmeticească, ungurul fuge pe uliță, strigând din toți răunchii: săriți oameni buni, că mă omoară valahul, sunt o victimă. Așa că, valahi, fiți înțelegători și dați-le și nevasta, dar vă avertizez că nu le va ajunge. Următoarea lor dorință va fi casa voastră.” Petentul a răspuns la această postare, arătând că textul are un caracter șovin, naționalist, solicitând reclamatului să evite crearea unui precedent pe grup care poate provoca escaladarea de discuții cu astfel de teme. Reclamatul a răspuns următoarele: „... eu personal l-aș fi condus de mult (pe „cetățenii români de origine maghiară”) spre graniță cu bilet doar de DUS... și interdicție de a mai pune piciorul în ROMÂNIA”, cerând petentului să-și exprime sentimentele față de România. Cei care și-au exprimat indignarea au fost excluși din grup. Reclamatul, prin punctul de vedere formulat, invocă excepția necompetenței materiale a C.N.C.D., pe considerentul că acesta funcționează ca organism jurisdicțional în contradicție cu prevederile Constituției României; de asemenea, invocă excepția inadmisibilității petiției ca vădit nefondată și lipsită de obiect, pe considerentul că petiția nu este motivată în drept conform art. 11 lit. d din Procedura internă de soluționarea petițiilor și sesizărilor. Pe fond, reclamatul arată că grupul de discuții la care se face referire în petiție nu este public, fiind dreptul său de a alege cu cine dorește să comunice; își poate alege în mod liber prietenii. Colegiul director arată că în practica instituției nu sunt refuzate petițiile care nu arată cu exactitate prevederile legale pe care se bazează o petiție. Prin **hotărârea nr. 551/18.09.2013**, Colegiul director a analizat în primă instanță excepțiile invocate, respectiv excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. și excepția inadmisibilității petiției ca vădit nefondată și lipsită de obiect, respingându-le. Pe fond, Colegiul director a analizat conținutul mesajelor postate de reclamat, constatând că există o deosebire, prin afirmația reclamatului conform căreia maghiarii ar trebui să fie expulzați din România. Totodată postarea textului istoricului indică o diferențiere evidentă, maghiarii fiind prezentați exclusiv cu o conotație negativă, românii exclusiv în conotație pozitivă și drept victime ale maghiarilor. Astfel, Colegiul director a decis că fapta reclamatului de a posta mesaje negative la adresa maghiarilor și de a promova expulzarea maghiarilor reprezintă o discriminare a petentului și o încălcare a demnității, conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. nr. 137/2000. Cu privire la acest capăt de cerere, s-a decis aplicarea amenzii contravenționale de 2.000 lei față de reclamat, conform art. 26 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 modificat de pct. 5 al art. I din O.U.G. nr. 19 din 27 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 183 din 2 aprilie 2013. În ceea ce privește cel de-al doilea capăt de cerere, respectiv excluderea petentului din grupul de discuții, Colegiul director constată că există o deosebire, unii au fost excluși din grup, alții nu, însă nu aduce atingere unui drept prevăzut de lege sau de tratate internaționale ratificate de România. Petentul nu a probat că în calitate de abonat al revistei în discuție că ar avea dreptul de a beneficia și de alte servicii, cum ar fi participarea la discuții din cadrul grupului. Astfel, excluderea petentului din grupul de discuții aferent revistei nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000.

16. Petentul, în calitate de agent de turism, a dorit să facă rezervări pentru el și alte persoane de naționalitate română, domiciliat în România, prin intermediul unei agenții de turism din Ungaria, pentru un sejur în cadrul Complexului Mercur Minerva din stațiunea Mamaia, însă hotelul nu a acceptat rezervările pentru cetățenii români deoarece oferta era valabilă doar pentru cetățenii germani sau polonezi cu domiciliul în cele două state. Petentul susține că a procedat așa pentru că la promoțiile de înscrieri timpurii, prețurile practicate de agențiile de turism maghiare pentru piața din România sunt mult mai mici. Reclamata susține că politica și strategia de marketing a societății este apanajul exclusiv al conducerii S.C. și vizează practicarea unor prețuri de cazare atractive pentru deschiderea de noi piețe și atragerea turiștilor străini. Cu privire la situația dată, partea reclamată susține că nu a desfășurat și nici nu desfășoară relații contractuale cu agenția de turism din Ungaria la care face referire petentul. Astfel, consideră că nu a încălcat drepturile niciunui cetățean. Prin **hotărârea nr. 442/10.07.2013**, Colegiul director reține că refuzul reclamatei nu a avut legătură cu existența sau inexistența unor relații contractuale cu statele din care se dorea rezervarea/achiziționarea unor produse/pachete, ci refuzul este legat de cetățenia, respectiv domiciliul persoanelor care doresc să cumpere. Ori, **libertatea de a alege, de a cumpăra/achiziționa** nu trebuie să fie limitată ori îngrădită pe baza unor criterii atât de importante cum sunt cetățenia ori domiciliul persoanei/lor, în special între statele membre ale UE. Colegiul director mai reține că singura deosebire ori diferențiere obiectivă care se impune în astfel de situații este permisă doar între minori și majori. Prin urmare, Colegiul director decide că faptele sesizate intră sub incidența prevederilor art. 2 alin 1 coroborat cu art. art. 10 lit. f) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și dispune sancționarea părții reclamate cu amendă contravențională în cuantum de 6.000 lei.

17. Petenta, salariată a C.N. Poșta Română în funcția de economist, în cadrul Serviciului Contabilitate, susține că în luna mai 2012 a înștiințat angajatorul cu privire la starea sa de **graviditate**. În luna iunie 2012, ca urmare a unor măsuri de reorganizare, angajatorul a anunțat scoaterea la concurs a posturilor din cadrul Serviciului Contabilitate, comunicând totodată că avea posibilitatea de a participa la concurs. La interviul organizat au fost declarate „respinse” doar salariatele care erau în stare de graviditate sau se aflau în concediu de creștere copil. În urma interviului, petenta susține că a fost emisă decizia de concediere. Aplicarea acestei măsuri nelegale de concediere a supus petenta unui stres ce i-a provocat suferință fizică, existând riscul de a pierde sarcina. Partea reclamată, C. N. Poșta Română depune la dosar un punct de vedere prin care susține faptul că petenta deși a fost respinsă la interviu, nu a fost concediată așa cum susține în petiție. Acest fapt este rezultat din adresa ITM, unde se menționează că petenta figurează cu contract de muncă activ de la data angajării, aspect neprobat de părțile reclamate. Prin **hotărârea nr.61/06.02.2013**, Colegiul director constată existența unei fapte de discriminare, respectiv constată încălcarea dispozițiilor art.2 alin.5 coroborate cu dispozițiile art.6 lit. a din O.G. nr.137/2000, republicată. Față de aceste aspecte, având în vedere dispozițiile art. 26 din O.G. nr.137/2000, republicată, Colegiul director dispune sancționarea contravențională a reclamatului (Compania Națională Poșta Română S.A. - Direcția Regională de Poștă N.E., prin Director) cu o amendă contravențională în cuantum de 2.000 lei.

18. S.C. Raiffeisen Bank S.A. - Sucursală tratează diferențiat petenta după întoarcerea acesteia din concediul de **maternitate** prin desfacerea contractului individual de muncă. Petenta menționează că i s-au pus la dispoziție posturile vacante, la care a aplicat prin e-mail, dar nu a fost chemată la interviu și nici nu i s-a răspuns. Petenta se consideră discriminată având în vedere că pe postul ocupat de ea figurează un alt angajat, iar ea nu a fost chemată la interviu pentru ocuparea unui nou post așa cum i se promisese. Raiffeisen Bank SA arată că nu a luat decizia încetării raporturilor de muncă cu salariața în considerarea situației salariaței (maternitate urmată de concediu de îngrijire copil), ci exclusiv pe baza criteriilor profesionale, performanța și vechimea în cadrul organizației. Colegiul director a analizat în ce măsură criteriul invocat de petentă, starea maternală, a stat la baza tratamentului diferențiat. Colegiul director constată că petenta a fost anunțată cu privire la desființarea postului său la întoarcerea din concediul de creștere a copilului. Colegiul director apreciază că prin acest tratament diferențiat, anume desfacerea contractului de muncă, neoferirea unui post similar cu cel deținut anterior și nechemarea la interviu pentru ocuparea altui post, petentei i-a fost îngădit dreptul la muncă și la o remunerație echitabilă. Prin **hotărârea nr.169/03.04.2013** Colegiul director a dispus constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu potrivit art. 2 alin. 1 și art. 6 lit. a) și g) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și sancționarea S.C. Raiffeisen Bank S.A. cu amendă contravențională în valoare de 4.000 lei, pentru faptele prevăzute de art. 6 lit. a) din O.G. 137/2000, republicată, conform art. 26 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și sancționarea S.C. Raiffeisen Bank S.A. cu amendă contravențională în valoare de 2000 lei, pentru faptele prevăzute de art. 6 lit. g) din O.G. 137/2000, republicată, conform art. 26 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

19. B.R., în calitate de administrator judiciar Euro Insol SPRL, s-a plâns unei jurnaliste TV cu privire la situația unei categorii de angajate din cadrul S.C Hidroelectrica S.A, aflate în **concediu de creștere și îngrijire copil ori de lăuzie**. Petenta F.S.H, în calitate de reprezentantă a persoanelor ce fac obiectul petiției, sesizează faptul că reclamata arată intenția de a le concedia odată cu demararea procedurilor de insolvență și reorganizare a societății, arătând totodată și un dispreț față de acestea, lezând demnitatea umană și creând o atmosferă de intimidare, ostilă, degradantă și ofensatoare; „Hidroelectrica este o societate de producție, nu de lăuze”, denumindu-le „fătuci care au făcut copii pe bandă rulantă și nu au mai dat de mulți ani pe la Hidroelectrica, plimbă aerul prin curtea instituției, pentru că sunt neveste și amante de șmecheri; eu ce să fac? Să dau afară inginerii care sunt în producție sau să le dau pe fetele astea care nu au mai dat de 4-6 ani pe la Hidroelectrica și care sunt, oricum personal TESA”. Colegiul director, prin **hotărârea nr. 562/18.09.2013**, a constatat că aspectele sesizate în petiție sunt discriminatorii potrivit art. 2 alin 1 și art. 15 din O.G nr.137/2000, republicată și a dispus sancționarea părții reclamate pentru declarația făcută potrivit art. 15 și art. 26 alin 1), din O.G nr.137/2000, republicată, cu amendă contravențională în cuantum de 10.000 lei.

20. Petenta F.O., asistent de farmacie în cadrul S.C. FT SRL, susține că după întoarcerea din concediul de creștere copil, nu a mai fost primită în unitate. În urma sesizării la ITM, petenta a fost chemată de către angajator, aceasta având accesul limitat la locul de muncă, efectuând supravegherea farmaciei de pe scaun, la ușa de la intrare, fiind umilită pentru a o determina să demisioneze de la locul de muncă. Petenta consideră că scopul acestui comportament este de a o determina să își dea demisia. Prin **hotărârea nr. 661/06.11.2013** Colegiul director apreciază că faptele prezentate constituie discriminare potrivit dispozițiilor art. art.2 alin.1, art. 2 alin.5, art. 2 alin.7 și art. 6 lit. b din O.G. nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și dispune sancționarea părții reclamate S.C. Farmexim Trade SR.L, cu amendă contravențională în cuantum de 6000 lei, potrivit art. 26 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

21. Petenta arată că la revenirea din concediul de creștere al copilului a primit un preaviz, conform căruia contractul său de muncă încetează la o dată imediat viitoare. Cu ocazia audierii reclamata a afirmat că societatea are probleme financiare și că nu are cunoștință privind o legislație care ar interzice desfacerea contractului de muncă al persoanelor care se întorc din concediul de creștere a copilului. Prin **hotărârea nr. 680/20.11.2013**, Colegiul director a decis următoarele: comunicarea unui preaviz privind desfacerea contractului de muncă la revenirea din concediul de creștere al copilului reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1, art. 2 alin. 5 și art. 6 lit. a) din O.G. nr. 137/2000 respectiv art. 6 alin. 3 din Legea nr. 202/2002, societatea comercială fiind sancționată cu amendă contravențională în valoare de 10.000 lei conform art. 26 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 respectiv art. 37 alin 1 și alin, 3 lit. b din Legea nr. 202/2002. De asemenea, neacordarea posibilității de exercitare a atribuțiilor de serviciu la revenirea din concediul de creștere al copilului reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1, art. 2 alin. 5 și art. 6 lit. b) din O.G. nr. 137/2000 respectiv art. 6 alin. 3 din Legea nr. 202/2002, pentru această faptă fiind aplicată sancțiunea cu amendă contravențională în valoare de 5.000 lei pentru neacordarea posibilității de exercitare a atribuțiilor de serviciu la revenirea din concediul de creștere al copilului, conform art. 26 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 respectiv art. 37 alin 1 și alin. 3, lit. b din Legea nr. 202/2002.

22. Asociația petentă consideră discriminatorie existența unui standard ocupațional pentru ocupația de maseur, în care se precizează că maseurul cu **deficiențe vizuale** nu poate dobândi competențele necesare pentru masajul terapeutic, masajul reflexogen și/sau drenajul limfatic. În ceea ce privește răspunderea juridică, Colegiul director constată că instituția reclamată a luat ființă prin reorganizarea altor instituții în atribuțiile cărora intră elaborarea, avizarea, aprobarea standardelor ocupaționale. În urma analizării înscrisurilor existente la dosar cu privire la faptele susținute în petiție, Colegiul director constată că instituția reclamată nu a luat nicio măsură de la înființare pentru modificarea standardului ocupațional care face obiectul petiției, nici chiar din momentul comunicării petiției aflată spre soluționare pe rolul C.N.C.D. către reclamată. În consecință, reclamata răspunde juridic pentru conținutul standardelor ocupaționale existente în prezent. Prin urmare, Colegiul director a constatat prin **hotărârea nr. 320 din 22.05.2013** că standardul ocupațional pentru ocupația de maseur, conform căruia maseurul cu deficiențe vizuale nu poate dobândi competențele necesare pentru masajul terapeutic, masajul reflexogen și/sau drenajul limfatic reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 5 al O.G. nr. 137/2000. În cauză s-a decis aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 4.000 lei, având în vedere următoarele considerente: discriminarea vizează un grup de persoane; conform studiilor existente, categoria persoanelor cu dizabilități poate fi considerată ca fiind categorie defavorizată, în special privind posibilitățile de angajare; discriminarea produce efecte în domeniul angajării.

23. Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării reține că este sesizată o posibilă faptă de discriminare, individualizată prin **neacordarea unui credit bancar**, solicitat în condițiile exercitării de către petentă a unui drept conferit de legea nr.448/2006. Aceste drepturi se referă la anumite facilități pentru persoanele cu dizabilități, în condițiile în care acestea solicită acordarea unui credit bancar, în vederea achiziționării unui singur mijloc de transport și pentru adaptarea unei locuințe conform nevoilor individuale de acces. Colegiul director a pronunțat **hotărârea nr. 672/20.11.2013** apreciind că faptele prezentate constituie discriminare potrivit dispozițiilor art. 2 alin.3 și art.10 lit. d) și h) coroborate cu dispozițiile art. 20 alin.6 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Se sancționează partea reclamată, CEC Bank, prin reprezentant, cu amendă contravențională în cuantum de 4000 lei, potrivit art.26 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Se sancționează partea reclamată, OTP Bank, prin reprezentant, cu amendă contravențională în cuantum de 4.000 lei, potrivit art.26 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

24. Centrul European pentru Drepturile Copiilor cu Dizabilități arată că minorul în vârstă de 7 ani a fost diagnosticat cu sindromul Asperger (tulburare de spectru autist). El a fost înscris la școala reclamată, fiind evaluat de un medic psihiatru care a recomandat **integrarea lui într-o școală normală**. Mama a informat școala asupra diagnosticului stabilit. Organizația petentă arată că dizabilitatea minorului constă în relaționarea față de alte persoane, motiv pentru care este recomandat celor cu acest diagnostic să se integreze într-un mediul școlar normal. Lipsa comunicării cu alți copii poate duce la o depresie profundă și tentative de suicid. Neînțelegând situația minorului, părinții celorlalți copii au exercitat presiuni asupra conducerii școlii pentru mutarea copilului. Școala reclamată a menționat că minorul a fost înscris la școala reclamată în primă instanță, însă ulterior a fost transferat la o altă școală. De asemenea, reprezentantul școlii reclamate aduce ca argumente, în apărarea sa, faptul că în aceeași clasă s-a mai înscris un elev cu dizabilități, s-a încercat adaptarea curriculei școlare, dar minorul s-a manifestat agresiv, motiv pentru care ceilalți părinți au trimis sesizări către conducerea școlii reclamate. În ședința Consiliului de Administrație al școlii s-a propus formularea unei recomandări către mama minorului pentru a fi transferat la o altă clasă paralelă, cu un număr mai mic de elevi și unde nu există alți elevi cu cerințe educaționale speciale, însă mama a refuzat această soluție, arătând că relația între învățătoare și minor este bună; astfel, școala nu a emis nici un document privind mutarea sau transferarea minorului, fără acordul mamei. În urma studierii înscrisurilor la dosar, Colegiul director constată că, în conformitate cu adeverința medicală depusă la dosar, minorul a fost diagnosticat cu sindromul Asperger, în conformitate cu care minorul este apt din punct de vedere psihologic și comportamental spre a frecventa școala de masă. Reclamata afirmă că „părinții fac legea”, iar ea nu se poate opune. Dacă părinții vor mutarea minorului, reclamata nu poate face nimic. Prin urmare, pentru binele școlii, sugerează necesitatea mutării copilului. Colegiul director constată că reclamata a promovat mutarea copilului într-o altă clasă, realizându-se astfel o faptă de diferențiere față de ceilalți copii, determinată de existența dizabilității acestuia, fiind afectat dreptul la educație, dreptul la sănătate și dreptul la demnitate. Prin **hotărârea nr. 644/30.10.2013**, Colegiul director constată că promovarea mutării copilului într-o altă clasă de către reclamată reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, reprezentând o deosebire pe bază de dizabilitate care are ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la educație și al dreptului la sănătate. De asemenea, față de minorul în cauză s-a creat un cadru ostil, degradant, inclusiv prin inacțiunea reclamatei față de părinții care cereau clar excluderea din clasă a copiilor „handicapați”, dar și prin acțiunea reclamatei de a prelua această idee și de a promova mutarea minorului. În consecință se constată hărțuirea de către reclamată a minorului în cauză. Prin urmare, faptele prezentate de petent reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1, art. 2 alin. 5, art. 11 alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000, fiind aplicată sancțiunea cu amendă contravențională în valoare de 1.000 lei, Totodată, Colegiul director recomandă reclamatei să informeze părinții privind soluția dată de către C.N.C.D. în cauză, iar pe viitor să nu mai accepte nici o presiune din partea părinților privind excluderea copiilor cu dizabilități din clase, pentru care există o recomandare medicală în sensul de a frecventa o școală normală.

CATEGORIE SOCIALĂ

25. Petenta sesizează posibilul caracter discriminatoriu al taxei de curățenie în valoare de 2 lei /persoană/vizită, instituită prin Hotărârea Consiliului Județean Satu Mare nr. 98/2013 prin care se reține în sarcina fiecărui cetățean obligația de a achita suma de 2 lei pentru a putea intra în clădirea Spitalului Județean Satu Mare. Petenta consideră că o astfel de măsură suprimă accesul la servicii medicale pentru persoanele cu venituri modeste. Prin **hotărârea nr. 704 din 04.12.2013**, Colegiul director respinge excepția lipsei obiectului petiției, invocată de partea reclamată (unanimitate de voturi pentru ale membrilor prezenți la ședință), respinge excepția lipsei calității procesuale active, invocată de partea reclamată (unanimitate de voturi pentru ale membrilor prezenți la ședință), constată că aspectele sesizate de petentă constituie fapte de discriminare potrivit art. 2 alin. 3 și art. 10 lit. h) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (7 voturi pentru și 1 vot împotriva ale membrilor prezenți la ședință) și a dispus sancționarea părții reclamate, Consiliul Județean Satu Mare, cu amendă contravențională în cuantum de 1000 lei, potrivit art. 26 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 (6 voturi pentru și 2 voturi împotriva ale membrilor prezenți la ședință).

RELIGIE

26. Petentul consideră discriminatorie publicarea unui text pe blogul reclamatului (persoană fizică), un blog găzduit de un cotidian de tiraj național, unde se afirmă despre Biserica Ortodoxă Română că ar fi „o organizație anti-umană, criminală, anti-viață, al cărei scop pare a fi propășirea suferinței și mizeriei, a misticismului și necunoașterii, pentru propria bunăstare”. Petentul se consideră vizat în mod direct de o astfel de afirmație, în calitate de creștin ortodox. În ceea ce privește persoana reclamatului persoană fizică, Colegiul director a încercat identificarea reclamatului la singura sursă posibilă, cotidianul care a găzduit blogul unde a fost postat articolul, însă acesta nu a dat curs solicitării. Astfel, deși Colegiul director a depus toate diligențele posibile, necesare soluționării petiției, pentru a afla informații despre persoana reclamatului, persoană fizică, autorul articolului postat pe blogul constituit pe site-ul cotidianului, identificarea primului reclamat nu a fost posibilă. În consecință s-a introdus în cauză al doilea reclamat, care găzduiește blogul în cauză. Prin urmare, prin **hotărârea nr. 712/04.12.2013**, Colegiul director a dispus clasarea petiției ca fiind incompletă privind primul reclamat conform prevederilor art. 11 alin. 1 al *Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor* (cu unanimitatea de voturi a membrilor prezenți la ședință) și a decis respingerea excepției lipsei calității procesuale active a petentului, invocată din oficiu (cu 7 voturi pentru, 1 împotriva ale membrilor prezenți la ședință). De asemenea, Colegiul constată că afirmațiile găzduite de cel de-al doilea reclamat reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate al persoanelor de religie ortodoxă, conform art. 2 alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 (cu 5 voturi pentru, 2 voturi împotriva ale membrilor prezenți la ședință), faptă sancționată cu amendă contravențională în valoare de 2000 lei față de societatea comercială, deținătoare a blogului.

27. Punctul de vedere cu privire la instituirea unei limite de vârstă diferită pentru pensionarea bărbaților și femeilor, art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010

Raportat la România, prevederile art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 stabilesc o limită de vârstă de pensionare de 63 de ani pentru femei și 65 de ani pentru bărbați. Limitele se ating gradual, în timp. Potrivit art. 56 alin. (1) lit. c) C. muncii, încetarea de drept a contractului individual de muncă intervine la data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare. Din interpretarea coroborată a celor două prevederi legale rezultă că vârsta standard de pensionare este motiv de concediere. Or, vârsta standard de pensionare este diferită pentru femei în comparație cu bărbații. În cazul de față, vârsta la care protecția împotriva concedierii a încetat este inseparabil legată de genul angajatului. Prin urmare, suntem în prezența unei discriminări directe, care se produce atunci când o persoană este tratată mai puțin favorabil, pe criteriul de sex, decât este, a fost sau va fi tratată într-o situație comparabilă - art. 2 alin. (1) din Directiva 2002/73/CE. Scopul art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 coroborat cu art. 56 alin. (1) lit. c) C. muncii este și reglementarea circumstanțelor în care angajații pot fi concediați. Or, din această perspectivă, femeile și bărbații între 63-65 de ani sunt într-o situație comparabilă sub aspectul dreptului la muncă în condiții de egalitate. Marja de apreciere recunoscută de jurisprudența în domeniu a Curții Europene a Drepturilor Omului trebuie interpretată în coroborare cu cea a CJUE, în sensul în care statele membre au dreptul să aprecieze și să implementeze măsuri afirmative în privința vârstelor de pensionare, pentru a compensa inegalitățile între femei și bărbați, dar aceste măsuri nu pot fi interpretate ca motive de concediere obligatorie pe criteriul sexului, respectiv pensionarea femeii la o vârstă diferită față de bărbat nu poate fi atributul exclusiv al voinței angajatorului. Pensionarea femeii la o vârstă diferită de bărbat trebuie să fie atributul voinței exclusive a femeii. Femeia, privită în mod individual, este în poziția de a cântări dacă pensionarea la o vârstă mai redusă decât a bărbatului constituie, în cazul ei, o măsură afirmativă sau, dimpotrivă, o discriminare directă. Prejudicata intervine atunci când generalizăm de la un caz individual la o întreagă comunitate sau când, în cadrul unei comunități, nu se acceptă că există diferențe. În acest din urmă caz, ne aflăm în situația în care se aplică o limită de vârstă de pensionare tuturor femeilor, fără a se avea în vedere diferențele de statut existente între acestea. Nu toate femeile au acumulat dezavantaje pe parcursul vieții și nu toate sunt pe o poziție de inegalitate cu bărbații. Astfel, ceea ce pentru unele femei poate să constituie o măsură afirmativă, pentru altele aceeași măsură poate să constituie o discriminare directă. În concluzie, considerăm că prevederile art. 53 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 sunt neconstituționale sub aspectul încălcării art. 1 alin. (3), art. 4 alin. (2), art. 16 alin. (1) și art. 41 alin. (1) din Constituția României din 2003, în măsura în care se interpretează că împlinirea vârstei de pensionare în cazul femeii, mai mică decât cea a bărbatului, constituie în mod obligatoriu motiv de concediere din partea angajatorului potrivit art. 56 alin. (1) lit. d) C. Muncii. Considerăm că instanțele de judecată au obligația să aplice în mod direct jurisprudența CJUE în materie. *De lege ferenda*, apreciem că limita de vârstă de pensionare trebuie să fie identică atât pentru femei, cât și pentru bărbați, iar femeile trebuie să dispună de posibilitatea de a obține, la cerere, pensionarea la o vârstă mai redusă decât bărbatul (o diferență de maxim 2 ani), în funcție de evaluarea sa personală. Diferența de vârstă de pensionare între sexe trebuie reevaluată în timp, în funcție de evoluția societății.

28. În urma afirmațiilor ministrului culturii, Daniel Barbu: "Am fost cutremurat când mi-am dat seama câte Festivaluri «Shakespeare» sau cât de amplu am putea face evenimentul, Festivalul «Shakespeare» de la Craiova, dacă nu am avea acel program sau dacă acel program ar fi la jumătate. Nu vreau să par cinic în fața dvs. Cu tot respectul pentru respectiva categorie de concetățeni ai noștri. Bugetul pentru tratarea și combaterea HIV/SIDA este jumătate din bugetul total al programelor Ministerului Culturii. Nu suntem în Africa, nu avem milioane de bolnavi. Eu am fost cutremurat de aceste cifre", Colegiul director s-a autosesizat. Reclamatul nu și-a formulat apărări, întrucât consideră că a greșit. Urmare acestui fapt, a prezentat scuze public și și-a înaintat demisia din funcția de ministru al culturii. Independent de soluția pe care o va adopta Colegiul director, reclamatul a considerat necesar să facă cunoscut contextul în care a făcut afirmațiile în cauză și la ce anume s-a referit. Astfel, acesta susține că se afla într-un mediu privat, nu știe cine și cum l-a înregistrat, ulterior făcând publice afirmațiile. Mai mult, susține că nu s-a referit nicio secundă la persoanele infectate, ci la programele de finanțare. De asemenea, UNOPA, susține că sancțiunea cea mai potrivită ce putea fi aplicată în acest caz i-a fost aplicată reclamatului de către opinia publică. Apreciază scuzele prezentate precum și gestul acestuia de a-și prezenta demisia și consideră că sancțiunea este proporțională. Prin urmare, nu solicită C.N.C.D. sancționarea reclamatului cu amendă contravențională. Luând în considerare contextul, anume faptul că domnul Barbu și-a dat demisia din funcția de ministru al Culturii, că și-a cerut public scuze, a recunoscut că a comis o eroare și faptul că UNOPA a acceptat aceste scuze, respectiv a apreciat ca aceste consecințe sunt suficiente, Colegiul director a apreciat ca se impune aplicarea sancțiunii contravenționale a avertismentului. Prin **hotărârea nr. 747/16.12.2013**, Colegiul director a constatat încălcarea prevederilor art. 2 alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, sancționând reclamatul cu avertisment (art. 5 alin 2 și art. 7 alin. 3 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare). Totodată, Colegiul director recomandă părții reclamate să manifeste mai multă prudență atunci când își exprimă punctul de vedere cu privire la anumite situații și, în felul acesta, să evite să aducă atingere demnității umane, indiferent de categoria vizată.

CRITERIUL PROFESIONAL

ALTE CRITERII

29. Petenta se consideră discriminată pentru că nu i s-a acordat **sporul de 15% pentru titlul de doctor în drept**. Petenta susține că este judecător la Curtea de Apel Ploiești, iar la data de 27.11.2009 a finalizat studiile școlii doctorale și consideră că trebuia să beneficieze de drepturile ce sunt acordate unui absolvent cu titlul de doctor în drept. Colegiul director reține faptul că se aplică un tratament mai puțin favorabil angajaților care au obținut titlul de doctor după intrarea în vigoare a Legii nr. 330/2009 și a OUG. nr. 1/2010 în raport cu angajații care au obținut titlul de doctor înainte de intrarea în vigoare a actelor normative mai sus amintite. Primul grup primește în continuare suma echivalentă sporului de doctorat, chiar și după intrarea în vigoare a noii legi de salarizare, în timp ce al doilea grup nu are chemare la obținerea unei sume echivalente cu sporul de doctorat. Colegiul director reține încălcarea principiului plății egale pentru muncă de valoare egală, parte a dreptului la nediscriminare prevăzut art. 16 alin. (1) coroborat cu art. 41 în Constituția României. Angajații care au obținut titlul de doctor după intrarea în vigoare a legii unice de salarizare sunt în situație comparabilă cu cei care au obținut acest grad academic înainte de intrarea în vigoare a legii în cauză. Astfel, ambele categorii au obținut o calificare academică, prin care se presupune că adaugă un plus de valoare muncii prestate. Deși aparent este un criteriu atipic, momentul obținerii titlului de doctor este cel care determină tratamentul mai puțin favorabil. Există un raport de cauzalitate între momentul obținerii titlului de doctor și tratamentul diferențiat izvorât din lege. Colegiul director reține că prevederile art. 30 alin. (6), art. 48 alin. (1) pct.7 din Legea-cadru nr.330/2009, art. 1 alin. (5), art. 6 alin. (1) din O.U.G. nr.1/2010 nu se justifică, nu respectă principiul egalității și constituie discriminare, prin încălcarea art. 16 alin. (1) coroborat cu art. 41 din Constituția României, art. 1 pct. 1. din Protocolul nr. 12 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale ratificată de România prin Legea nr. 103 din 25 aprilie 2006, art. 5 alin. (1) din Codul Muncii, art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 6 lit. b) și c) din O.G. 137/2000. Prin **hotărârea nr. 671 din 20.11.2013** Colegiul director a constatat că faptele sesizate constituie discriminare și recomandă Consiliului Superior al Magistraturii și Ministerului de Justiție să întreprindă demersurile necesare în vederea armonizării legislației în cauză cu principiul egalității și nediscriminării în raporturile de muncă.

ÎNĂLȚIME

30. Petenta sesizează că nu i s-a permis să se prezinte la examenul de admitere întrucât nu întrunea criteriile de înălțime. Prin **hotărârea nr. 675 din data de 20.11.2013** Colegiul director constată că faptele sesizate constituie discriminare potrivit dispozițiilor art. 2 alin.(3), art.11 alin.(1), din O.G. nr.137/2000, republicată și dispune sancționarea părții reclamate, în speță M.A.I., cu o amendă contravențională în cuantum de 1000 lei, potrivit art. 26 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

31. Petenta se consideră **hărțuită la locul de muncă** din motive politice și reclamă un comportament necorespunzător din partea reclamatului, în calitate de vice-primar. În urma analizării actelor de la dosar, s-a constatat că reclamatul, printr-o serie de acțiuni îndreptate împotriva petentei, a creat un cadru intimidant, ostil, degradant față de petentă. Colegiul director constată că aceste fapte au avut legătură cu apartenența politică a petentei, fapt care rezultă și din presa locală, unde este prezentat un adevărat „război” politic, în care fostul primar de o anumită apartenență politică este atacat inclusiv de angajații primăriei, alături de petentă. Deși reclamatul afirmă că nu a cunoscut apartenența politică a petentei, probele depuse la dosar arată contrariul. Prin **hotărârea nr. 106/06.03.2013**, Colegiul director al C.N.C.D. a decis că petenta a fost supusă unui comportament care a creat un cadru intimidant, ostil, degradant pe criteriul politic, ceea ce reprezintă hărțuire conform art. 2 alin. 5 al O.G. nr. 137/2000. Raportat la faptă, Colegiul director consideră că astfel de fapte trebuie sancționate cu amendă contravențională, pe de o parte pentru a proteja angajații instituțiilor publice împotriva ingerințelor politice, pe de altă parte pentru a crea condiții optime de lucru în aceste instituții, în care angajații nu trebuie să fie supuși unor condiții care afectează dreptul la demnitate. Astfel, reclamatul a fost sancționat cu amendă contravențională în valoare de 600 lei.

32. Sesizarea petentei vizează atitudinea de **hărțuire la locul de muncă** prin instituirea regulii de a semna condica de prezență la ora 7.45 și 16.15 fără asigurarea transportului și, de asemenea, prin izolarea într-un birou la mansardă. Petenta consideră discriminatoriu faptul că, deși este asistent medical comunitar și trebuie să se deplaseze în toate satele comunei în vederea consultării persoanelor bolnave, trebuie să ajungă la sediul primăriei la ora 16.15 pentru semnarea condicii de prezență, fără a i se asigura transportul. Totodată, petenta consideră discriminatoriu faptul că a fost izolată într-un birou la mansardă unde căldura este insuportabilă. Aceasta consideră că are parte de acest tratament pentru că este soția fostului primar, iar noul primar vrea să o îndepărteze din primărie. Criteriul invocat de petentă ce a stat la baza tratamentului diferențiat este reprezentat de faptul că aceasta este soția fostului primar și nu împărtășește convingerile politice ale noului primar. Prin hotărârea nr. **713 din 04.12.2013**, Colegiul director a constatat existența unui tratament diferențiat, discriminatoriu potrivit art. 2 alin 3 și art. 6 lit. g) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, în ceea ce privește instituirea regulii de a semna condica de prezență la ora 7.45 și 16.15 și a dispus sancționarea primarului comunei C. A. Rosetti din județul Buzău cu o amendă contravențională în valoare de 1.000 lei, pentru faptele prevăzute de art. 6 lit. g) ale O.G. 137/2000, republicată și, de asemenea, în ceea ce privește izolarea petentei într-un birou la mansardă și neasigurarea transportului în vederea semnării condicii de prezență, a dispus sancționarea primarului cu o amendă contravențională în valoare de 1000 lei, pentru faptele prevăzute de art. 2 alin. 5 și art. 6 lit. g) ale O.G. 137/2000, republicată.

SEGREGARE

Clasă de elită

33. V.D. reclamă situația discriminatorie dintr-o școală generală din București unde, din trei clase formate (clasele a V-a), una este o clasă intensiv engleză (ceea ce nu consideră a fi anormal), una este de „elită”, de matematică, iar clasa în care este copilul ei ar fi „clasă de sacrificiu”. Susține că s-a explicat părinților că cei din **clasa de „elită”** vor fi pregătiți pentru concursuri, olimpiade, vor avea cei mai buni profesori din școală, restul vor fi lăsați în ritmul lor, „că nu toată lumea este făcută să învețe carte”. În urma analizării înscrisurilor de la dosar, Colegiul director constată că la școala reclamată au fost formate trei clase din patru existente în clasa a IV-a: clasa A – engleză intensiv iar între clasele B și C elevii au fost împărțiți în funcție de rezultatele obținute la testul de matematică. Astfel testul nu a fost folosit pentru a elimina un plus de elevi care, conform punctului de vedere al Ministerului Educației Naționale, ar fi fost legal, ci pentru a împărți elevii în cei cu rezultate bune și cei cu rezultate slabe la matematică. Astfel, se poate constata că nu există ipoteza emisă nici de Ministerul Educației Naționale (utilizarea testului pentru a elimina elevii care, din cauza numărului mai mic de clase, nu pot fi școlarizate), nici ipoteza emisă de Inspectoratul Școlar al Municipiului București și de școala reclamată, care au susținut că repartizarea elevilor s-a făcut în funcție de opțiunea părinților. Prin **hotărârea nr. 679/20.11.2013**, Colegiul director constată că deși nu a existat un refuz de a înscrie copilul petentei în școală, a existat un refuz de a crea condiții de egalitate în ceea ce privește calitatea educației, astfel că faptele prezentate de petentă reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 3, art. 2 alin. 5 și art. 11 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, fiind aplicată sancțiunea cu amendă contravențională în valoare de 1.000 lei. În cazul supus soluționării, s-a considerat oportună și emiterea unei recomandări, în sensul ca reclamata să informeze părinții privind soluția dată de către C.N.C.D. iar, pe viitor, să nu mai accepte nici o presiune din partea părinților privind testarea copiilor și împărțirea lor în clase conform rezultatelor obținute la teste.

CRITERII

MULTIPLE

34. În urma autosesizării Colegiului director conexată cu sesizarea înaintată de către UDMR Satu Mare cu privire la anunțul de angajare publicat în Ziarul „informația zilei”, ce cuprinde următoarele condiții: „Angajăm vânzătoare pentru bijuterie, de preferat cu experiență în muncă, **persoană tânără, aspect fizic plăcut. Excluz naționalitate maghiară**”, prin hotărârea nr. **748 din 16.12.2013**, Colegiul director a constatat încălcarea prevederilor art. 2 alin. 1, 4 și 6, art. 7 alin 2 și 15 din O.G. nr. 137/2000 R și a sancționat persoana care a dat anunțul la ziar cu suma de 3.000 lei, iar Ziarul care a publicat anunțul cu suma de 2000 lei (art. 2 alin. 11 și art. 26 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 alin. 4 din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare). De asemenea, în conformitate cu prevederile art.26 alin 1 din OG nr. 137/2000R, Ziarul va publica în mass - media un rezumat al hotărârii în speță.

35. Prin petiția formulată, petenta M.M.C. consideră discriminatorii comportamentul și practicile angajatorului după reintegrarea sa pe post, prin sentința instanței definitivă și irevocabilă. În fapt, petenta precizează că a fost reangajată la data de 24.07.2013, iar până la data de 30.08.2013, când a intrat în concediu de odihnă, a fost supusă unui **tratament degradant, injust, umilitor**, fiind obligată să rupă manual, în bucăți mai mici de 1 cm, ciornele colegilor, această muncă fiind atent supravegheată. De asemenea, petenta mai precizează că a fost prezentată ca exemplu negativ, arătând astfel altor angajați ce ar putea păți dacă ar avea curajul să-și apere interesele în justiție în contradictoriu cu societatea reclamată. Petenta învederează C.N.C.D. aspectele care au contribuit la crearea unui cadru ostil, umilitor la adresa sa din partea societății angajatoare, biroul ei fiind poziționat la distanță de birourile colegilor; nu a primit card de acces în alte zone ale societății reclamate, similar colegilor, astfel nu a avut acces liber în sala de mese; față de alți angajați a avut obligația de a preda la terminarea timpului de serviciu telefonul mobil, USB-urile, CD-urile; o practică similară nu s-a aplicat împotriva altor colegi, secretara angajată pe locul ei beneficiind de un tratament complet diferit; de asemenea, societatea reclamată a achiziționat în 2012 o mașină de tăiat hârtie. Reclamatul menționează că petiția nu a fost întemeiată în drept, nu este specificat un anume criteriu de discriminare. De asemenea, reclamatul combate afirmația petentei precum că ar beneficia de un tratament ostil diferit de ceilalți colegi, făcând precizarea că toți angajații au obligația de a depozita telefonul mobil, dispozitivele USB și CD-urile. Astfel, reclamatul afirmă că petenta a primit la data reintegrării un card de acces similar colegilor, iar contrar celor afirmate de ea distrugerea manuală a unor documente intră în atribuția petentei, având scopul de a preveni divulgarea unor informații confidențiale. Cu ocazia primei audieri s-a clarificat temeiul în drept, și anume faptul că din moment ce petenta a invocat un tratament degradant, injust, umilitor, aceste fapte se regăsesc în art. 2 alin. 1 și 5, respectiv art. 15 din O.G. nr. 137/2000, însă și criteriul aflat la baza tratamentului advers și anume situația de persoană reintegrată în urma unui proces cu societatea reclamată. Prin **hotărârea nr. 709 din 04.12.2013**, Colegiul director a decis respingerea excepției de necompetență invocată de reclamat și că faptele prezentate în petiție reprezintă discriminare directă, hărțuire și încalcă dreptul la demnitate al petentei conform art. 2 alin. 1, art. 2 alin. 5 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000. În ceea ce privește sancțiunea aplicată, Colegiul director decide oportună în cauză aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 20.000 lei. De asemenea, Colegiul director obligă reclamatul să publice într-un ziar de tiraj național un rezumat al hotărârii de constatare (conținând numărul și data hotărârii, numărul dosarului, reclamatul, obiectul, motivarea de fapt și de drept și dispozitivul), cu respectarea caracterului confidențial al numelui și domiciliului petentei.

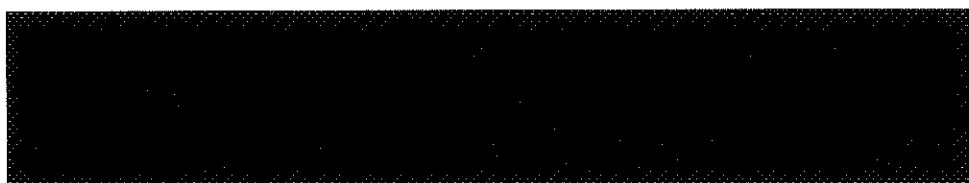
VICTIMIZARE

36. Prin sesizarea din data de 26.07.2013, petentul V.C.G. se consideră **victimizat prin desfacerea contractului de muncă în urma acțiunii întreprinse anterior la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării** din data de 29.01.2013. Neprimind salariul timp de 6 luni, a transmis o adresă către Inspectoratul Teritorial de Muncă din București, instituție de la care a aflat că i s-a desfăcut contractul de muncă în data de 26.04.2013, ca sancțiune pentru absențe nemotivate, considerate de acesta fictive. Arată că după ce a depus petiția la C.N.C.D. (29.01.2013) a fost amenințat cu desfacerea contractului de muncă. Reclamatul, prin punctul de vedere formulat în cauză, arată că petentului i s-a desfăcut contractul de muncă prin în data de 26.04.2013, decizia fiind comunicată prin executor judecătoresc și, bineînțeles, atacabilă în fața instanței de judecată, prin urmare invocă incompetența C.N.C.D. Prin **hotărârea nr. 706/04.12.2013** Colegiul director a analizat excepția de incompetență material invocată de reclamat, dispunând respingerea acesteia, arătând că obiectul acțiunii în fața C.N.C.D. este o faptă contravențională (victimizarea), faptă ce poate fi sancționată conform legii cu amendă contravențională doar de către C.N.C.D., nu și de către instanțele de judecată. Pe fond, Colegiul constată că desfacerea contractului de muncă al petentului reprezintă victimizare conform art. 2 alin. 7 din O.G. nr. 137/2000 și aplică sancțiunea cu amendă contravențională în valoare de 8.000 lei față de angajator, instituția reclamată în cauză.

Percepții și atitudini privind discriminarea 2013⁴

Consecvent misiunii și dorinței de a cunoaște cum este perceput fenomenul discriminării în societatea românească, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a realizat, și în anul 2013, un sondaj de opinie ce a avut următoarele obiective:

- Monitorizarea gradului de cunoaștere din partea populației asupra fenomenului discriminării (noțiuni generale, impactul asupra societății românești, evoluția fenomenului, legislația privind combaterea discriminării, efectele discriminării la nivel social);
- Identificarea grupurilor minoritare afectate de discriminare;
- Identificarea opiniilor populației față de grupurile minoritare aflate sub riscul de a fi discriminate;
- Nivelul de cunoaștere și modul de raportare față de Holocaustul din România din anii celui de-al doilea război mondial;
- Notorietatea pe care instituția abilitată și specializată în combaterea discriminării (C.N.C.D.) o are la nivel social.

Iată câteva dintre datele rezultate în urma aplicării chestionarului de cercetare:

- **67% dintre respondenți consideră că discriminarea se manifestă "des" și "foarte des".**
- **46% cred că discriminarea va rămâne la fel în următorii ani. Doar 11% au speranța că se va diminua și 28% își exprimă îngrijorarea că va fi și mai des întâlnită.**

⁴ Chestionarul și rezultatele sale complete pot fi consultate la adresa: <http://C.N.C.D..org.ro/noutati/Evenimente/Rezultatele-sondajului-de-opinie-Perceptii-si-atitudini-privind-discriminarea-2013-189/>

CONSECVENȚĂ

REZULTATE

DISCRIMINAREA

✓ 71% dintre români consideră că romilor le este mai greu să găsească un loc de muncă.

✓ 69 % cred că persoanelor infectate HIV le este mai greu să găsească un loc de muncă.

CONSILIUL NĂȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

Discriminarea este recunoscută ca fiind o problemă actuală a societății românești de către 59% dintre respondenți. Un procent de 31% nu consideră că aceasta este printre principalele probleme ale României. Având în vedere că în anul 2011 procentul celor care vedeau discriminarea ca o problemă socială era de 51%, aceste răspunsuri reflectă o creștere a procentului persoanelor care identifică în discriminare o problemă reală a României. Această creștere poate fi explicată prin faptul că se identifică și se cunosc mai bine situațiile reale de discriminare (54% dintre cei chestionați declară că știu „mult” și „foarte mult” despre discriminare), cele care până acum deși aveau loc nu erau recunoscute ca fiind discriminatorii.

Grupurile minoritare despre care se crede că sunt cel mai discriminate în România sunt:

- **persoanele infectate HIV** (67% dintre cred că aceste persoane sunt discriminate „mult” și „foarte mult”);
- **persoanele de etnie romă** (același procent de 67% cred că romii sunt discriminați în România);
- **persoanele cu dizabilități** (62%)
- **persoanele dependente de droguri** (58%)
- **persoanele cu altă orientare sexuală** (50%).

Este de menționat că aceste categorii se află în mod constant în opiniile românilor ca fiind cele mai discriminate în societate. Acest lucru demonstrează că este vorba de concepții bine structurate la nivelul mentalului colectiv și care pot fi chiar surse ale discriminării. Pe lângă aceste categorii pot să apară și unele față de care până acum opiniile nu erau atât de clar conturate sau care pur și simplu nu intrau în sfera cercetărilor sociologice (persoanele dependente de droguri, copii instituționalizați, românii din zonele unde sunt minoritari etc.). În viitor este necesară o atenție sporită față de categorii de persoane aflate sub risc de discriminare dar care nu au o vizibilitate prea mare în cadrul societății.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.) este cunoscut de 54% dintre români. Aceștia au avut ca principală sursă de informare televiziunea (83% dintre români au auzit de C.N.C.D. de la televizor). Având în vedere că în anul 2011 notorietatea C.N.C.D. era recunoscută doar de 49% dintre respondenți, putem spune că vizibilitatea instituției este în creștere.

- **23% au încredere „multă” și „foarte multă” în C.N.C.D.;**
- **35% au „puțină ” încredere;**
- **17% nu au încredere în C.N.C.D.**

„Principalele trei activități către care C.N.C.D. ar trebui să își îndrepte atenția, în opinia celor chestionați, sunt:

- prevenirea actelor de discriminare (81%);
- investigarea actelor de discriminare (80%);
- sancționarea actelor de discriminare (79%).

Prevenirea formelor de discriminare

Promovarea drepturilor și egalității

Carta drepturilor fundamentale a ridicat egalitatea la rang de valoare fondatoare a Uniunii Europene alături de libertate, demnitate și solidaritate. În România, filozofia creării C.N.C.D. a fost aceea de-a acorda importanță atât combaterii discriminării, prin sancțiuni și măsuri corective, cât și prevenirii ei, prin promovarea drepturilor și principiilor egalității. Acțiunile sau programele care pun accentul pe promovarea drepturilor și egalității au urmărit, și în 2013, obiectivele „Strategiei naționale de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a discriminării 2007 - 2013”.

Apărarea drepturilor și egalității

Toate activitățile derulate conform Calendarului anual de proiecte al Departamentului Programe și Relații Internaționale (D.P.R.I.) care au vizat promovarea egalității de șanse, a relațiilor interculturale și a dialogului între diverse categorii, arată că C.N.C.D. nu s-a bazat nici în 2013 pe o intervenție exclusiv corectivă și sancționatorie, respectând filozofia sa și misiunea de apărare a dreptului la nediscriminare al fiecărui cetățean, de schimbare a mentalităților și de egalitate socială. Eliminarea stereotipurilor, schimbarea prejudecăților și a practicilor discriminatorii au constituit nucleul dialogului și parteneriatelor cu societatea civilă.

Prioritatea: Educația și Sănătatea

Pentru identificarea dificultăților pe care le întâmpină anumite categorii, pentru a le face mai bine cunoscute drepturile, precum și pentru eficientizarea acțiunilor comune cu ONG-urile reprezentante ale acestor categorii sociale, D.P.R.I. a pus în practică o listă de priorități strategice, constituind platforme permanente de dialog și acțiune, mai ales în educație și sănătate, domenii în care proiectele cu impact major derulate în anii precedenți au fost continuate și dezvoltate în 2013.

Copiii și tinerii

Programele D.P.R.I. care au fost bine articulate și valorificate în colaborare cu ONG-uri, cu școli, cu universități sau unități sanitare, au implicat la toate nivelurile mai ales copiii și tinerii, segmentul liant al societății acum, promotorii și în viitor, beneficiarii unui climat al diversității culturale, al comunicării fără stereotipuri și fără prejudecăți.

Pași spre egalitate: Informarea și Formarea

În 2013 toate modulele de acțiune ale D.P.R.I. s-au derulat cu intenția declarată de a informa și a forma, cu pondere în domeniile educației și sănătății, folosind prioritatea „Promovarea egalității în educație și sănătate” dintre obiectivele strategice 2007 – 2013.

1. „Atelier educațional pro-diversitate” – Cel mai complex și mai de impact proiect de promovare a drepturilor și egalității desfășurat în 2013 de către D.P.R.I. Formarea pro-diversitate a celor mai buni elevi din cele mai bune 7 școli din țară (alese prin competiția dintre cele 17 școli de anul trecut) care au desfășurat proiecte locale de calitate în învățământul din România.

Argument

„Atelierul” a funcționat din martie până în decembrie, pe tot parcursul anului desfășurându-se competiții școlare menite să încurajeze și să valorizeze diversitatea. În 2013, cele mai multe școli partenere ale proiectului au fost din mediul rural, din toate zonele țării, iar elevii care s-au înscris în concursuri și-au putut afirma originalitatea și interesul în ceea ce privește spectrul de problematice al diversității și nediscriminarea, sub toate aspectele ei.

Desfășurător

Prima etapă a proiectului a avut scopul de-a sprijini inițiativele pro-diversitate ale profesorilor în plan local și mai ales în mediul rural, dar și cointeresarea familiilor elevilor, a comunității locale pentru obținerea armoniei prin depășirea temerii de ceea ce nu înțelegi.

A doua etapă a constat în participarea primilor trei elevi clasați în concursurile din fiecare școală la cursuri interactive și de grup care s-au desfășurat la Sibiu și în vizitarea unor obiective care întregesc diversitatea culturală, geografică și istorică a zonei.

Grupuri țintă

Beneficiarii direcți ai proiectului au fost elevii și cadrele didactice care cu un an în urmă pregătiseră cele mai bune proiecte pentru nediscriminare în educație.

Beneficiarii indirecti au fost familiile elevilor, comunitățile locale și, în perspectivă, întreaga societate.

Cifre și statistici

7 școli rurale angajate în competițiile pro-diversitate.

Aproximativ 500 de elevi care au primit informații și au luat contact cu problematica diversității.

Un număr de peste 50 de profesori implicați direct în procesul de formare pro-diversitate.

Aproximativ 100 de părinți sensibilizați cu privire la importanța unei educații antidiscriminare.

Mai mult de 50 de autorități locale sesizate, informate și conștientizate în privința susținerii grupurilor vulnerabile la discriminare (romi, persoane cu dizabilități, vârstnici, șomeri).

Concursuri de cunoștințe generale privind diversitatea; Concursuri de cunoștințe despre drepturile omului; Concursuri de poezie, desene și dansuri; Concursuri de culori – desene, costume tradiționale, cunoștințe geografice și istorice despre oameni și culori.

Întâlniri între elevi, cadre didactice, părinți și autorități locale; discuții interactive și dezbateri între și cu cei mai mici membri ai societății, elevii de școli primare și gimnaziale.

Rezultate

Interacțiunea celor mai competitivi elevi din cele mai active școli din țară în promovarea diversității;

Șanse egale în accesul școlilor din mediul rural la acțiunile C.N.C.D. de prevenire a discriminării;

Continuarea în plan local a acțiunilor C.N.C.D. și punerea în valoare a proiectelor desfășurate în anii precedenți pentru egalitatea în educație.

2. "Promovarea dreptului la nediscriminare și egalitate de șanse la nivelul învățământului preuniversitar din București – Egalitate și nediscriminare" – Informarea și educarea tinerilor în materie de nediscriminare și egalitate, prin dezvoltarea deprinderilor de comunicare interactivă, prin creșterea nivelului de cunoștințe privind drepturile omului, prin cunoașterea modului de a beneficia de drepturi și de protecția instituțiilor abilitate să apere și să promoveze principiile nediscriminării și egalității de șanse.

Argument

Un proiect amplu în care au fost angrenați elevi de la 7 la 19 ani, într-un concurs promovat pe site-ul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, în 40 de școli și 15 licee bucureștene, dar și din alte județe (Constanța, Timiș, Giurgiu, Dâmbovița, Ilfov), prin pliante, afișe și flyere de către membrii echipei de cercetare, precum și prin Inspectoratul Școlar al Municipiului București, partener alături de Universitate și C.N.C.D în acest proiect.

Desfășurător

Popularizarea concursului în școli și licee din București și din țară;
Primirea lucrărilor pe adresa Universității Creștine “Dimitrie Cantemir”;
Alcătuirea unui juriu cu membri (număr impar) din instituțiile partenere pentru fiecare secțiune;
Selectarea celor mai bune lucrări literare spre a fi publicate într-o lucrare;
Selectarea celor mai bune desene spre a fi publicate într-un calendar de birou pentru anul 2014;
Premierea celor mai bune lucrări într-un cadru festiv.

Rezultate

La întâlnirile cu elevii s-au definit conceptele de *discriminare*, *criterii de discriminare*, *egalitate de șanse* și au fost analizate cazuri concrete de situații discriminatorii aduse de membrii echipei de cercetare, dar și propuse de elevi. S-a constatat că tinerii manifestă interes pentru a cunoaște modalitățile de a beneficia de dreptul la nediscriminare și egalitate de șanse, dar și pentru a ști cum să nu discrimineze la rândul lor.

În Calendarul de birou cu desenele premiate s-au inscripționat atât numele proiectului, cât și numele instituțiilor partenere.

Toate creațiile participante la concurs (cu excepția desenelor) au fost publicate într-un volum intitulat “Egalitate și nediscriminare”. Toți elevii premiați au primit câte un exemplar din această carte.

Cifre și statistici

- ✓ 110 lucrări primite, 84 de lucrări intrate în concurs: secțiunea desen – 42; secțiunea creație literară 7-10 ani – 5; creație literară 11-14 ani – 23; creație literară 15-19 ani – 14.
- ✓ 50 de lucrări premiate: 38 de creații literare și 12 desene pentru premiile I, II, III și Mențiuni.

Feed-back

În urma rezultatelor obținute s-a decis permanentizarea acțiunilor cu caracter de informare-educare, în parteneriat, pentru a se crea o tradiție în colaborarea dintre Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir" București, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Inspectoratul Școlar al Municipiului București/Ministerului Educației, Tineretului și Cercetării.

3. „Școala de Vară 2013 - Grupuri de Risc și Servicii Sociale de Suport. Dreptul la nediscriminare” – Formarea tinerilor profesioniști pentru a fi capabili să ofere servicii de suport, să implementeze dreptul la nediscriminare și să creeze platforme de cooperare între persoanele discriminate pe criteriul consumului de droguri sau pe criteriul infectării cu virusul HIV, organizațiile neguvernamentale și autoritățile publice din domeniu.

Argument

„Proiectul a vizat îmbunătățirea calității vieții grupurilor vulnerabile și marginalizate (în special romi), prin creșterea gradului de informare și de formare a studenților pentru acceptarea și valorificarea tuturor categoriilor sociale în circuitul vieții publice. În 2013, preocuparea Școlii de Vară, organizate de C.N.C.D. pentru această latură a procesului de prevenire și de protecție împotriva discriminării, a ajuns la cea de-a cincea ediție.

Desfășurător

Pe parcursul a opt zile au fost constituite și au funcționat ateliere informative cu privire la:

- ✓ Respectarea drepturilor omului și dreptul la nediscriminare;
- ✓ Discriminarea și politicile anti-discriminare în România;
- ✓ Acces fără discriminare la servicii sociale și de suport;
- ✓ Consumul de droguri;
- ✓ Sexul comercial (prostituție);
- ✓ Consilierea pre și post test HIV și testarea HIV;
- ✓ Furnizarea de servicii sociale de suport adresate grupurilor de risc;
- ✓ Cadrul legislativ și politicile din domeniul prevenirii și combaterii consumului și traficului de droguri.

Cifre și statistici

- ✓ 500 de beneficiari indirecti, al căror număr va crește pe termen lung odată cu implicarea participanților într-o carieră în domeniul social.
- ✓ 32 de participanți, la 17 ateliere.
- ✓ 3 sesiuni de teambuilding.
- ✓ 3 proiecții de film și o reprezentație a unei piese de teatru.

Feed-back

Impactul acestui eveniment a fost unul extrem de puternic. Participanții și-au însușit în mare măsură informațiile furnizate pe parcursul acestei ediții a Școlii de Vară, mai mult, aceștia și-au schimbat atitudinea față de grupurile vulnerabile și marginalizate. O bună parte dintre participanți și-au exprimat dorința de a deveni voluntari în cadrul organizațiilor partenere la eveniment și de a milita pentru apărarea drepturilor grupurilor vulnerabile.

4. „Tinerii dezbat” – Informarea corectă, dezbateră argumentată și sensibilizarea tinerilor liceeni privind multiplele forme în care diferențele sociale, etnice, economice, de sănătate sau de gen pot constitui bariere în comunicare și pentru egalitate.

Desfășurător

Un proiect multianual aflat în 2013 la a IV-a ediție care s-a concretizat prin organizarea de dezbateri publice în liceele din întreaga țară, faze locale, regionale și naționale, care au avut drept scop informarea și conștientizarea tinerilor asupra valorilor cetățeniei democratice prin înțelegerea informală a realităților sociale, dezbateră și exersarea atitudinii tolerante, practica pro-diversitate, deprinderea unui comportament antidiscriminare, fără prejudecăți și stereotipuri.

Cifre și statistici

- ✓ Peste 700 de liceeni din clasele IX-XI implicați într-un dialog despre diversitate și egalitate.
- ✓ 147 de licee participante la dezbateri și selecții în diferite etape ale proiectului.
- ✓ 8 regionale, reprezentând toate județele țării, organizatoare și promotoare ale procesului de informare privind climatul antidiscriminare și necesitatea egalității în societate.

5. „Acceptarea diferenței: un exercițiu democratic. Eseu despre egalitate, diversitate și democrație” – Sensibilizarea tinerilor privind problematica egalității, diversității și a democrației, prin exprimarea unor idei originale care să transforme exemplele cotidiene în teme de dezbateră socială.

Argument

Plecând de la nevoia de a dezbate teme ce țin de egalitatea de șanse în contextul românesc și european, C.N.C.D. și Centrul pentru Politicile Egalității de Șanse (CPES) al Facultății de Științe Politice din Universitatea București au conceput desfășurarea unui concurs de idei/eseuri pe tema egalității, diversității și democrației, invitând la reflecție asupra gesturilor și discursurilor cotidiene despre noi și ceilalți, egalitate și diferență în societatea românească contemporană, adresat tuturor studenților.

Desfășurător

Fiecare participant a avut misiunea să realizeze un eseu de 2-3 pagini (6000-10.000 de semne) pe temele stabilite. Toate eseurile au fost însoțite de o scrisoare de motivație de o pagină în care au fost prezentate interesul și proiectele individuale legate de problematica egalității, diversității și democrației. Ulterior au fost selecționați 15 finaliști, iar premiarea a avut loc în cadrul unei debateri organizate la librăria Bastilia.

Rezultate

A încurajat exprimarea unor idei originale care să transforme exemplele cotidiene în teme de dezbatere despre egalitate, diversitate și democrație.

A antrenat tinerii într-un dialog direct și de la distanță despre nevoia echilibrului social, despre egalitate, cunoașterea și respectarea drepturilor.

A constituit un stimulent pentru informarea permanentă asupra valorilor și asupra efectelor pozitive pe care le impregnează în rândul cetățenilor un comportament nediscriminatoriu și o atitudine lipsită de prejudecăți.

6. "Conferința internațională Multiculturalism și nediscriminare" – Informarea studenților și dezvoltarea capacității lor de a aplica principiile egalității în domenii precum cel juridic, economic, social, educațional, precum și înțelegerea noțiunii de drept subiectiv sau înțelegerea principiilor și valorilor civice: egalitate de șanse, toleranță, nediscriminare.

Argument

Un eveniment conceput pentru conștientizarea de către studenți a noțiunilor elementare privind drepturile omului, modul în care acestea sunt consacrate de legislația națională și de cea comunitară, precum și pentru creșterea nivelului de informare cu privire la egalitatea între cetățeni și dreptul fiecăruia la nediscriminare. Nu în ultimul rând, s-a dorit stimularea implicării tinerilor în promovarea principiilor egalității de șanse, solidarității civice și nediscriminării.

Desfășurător

Elementul esențial al proiectului a fost organizarea Conferinței, lansându-se invitații către profesori, inclusiv din alte țări, cât și către studenți. Popularizarea evenimentului s-a desfășurat în cadrul Universității Hyperion, instituția parteneră a C.N.C.D., atât prin discuții cu studenții, cât și prin abordări formale și informale cu profesorii.

Cifre și statistici

- ✓ 60 de participanți
- ✓ 10 lucrări prezentate
- ✓ 100 de pliante
- ✓ 100 de afișe

Rezultate

Lucrările prezentate au condus la debateri pe tema multiculturalismului și nediscriminării în care s-au implicat atât cei ce au susținut lucrări de specialitate, cât și ceilalți participanți.

În urma semnalelor pozitive, s-a desprins concluzia permanentizării acțiunilor de informare-educare, în parteneriat, pentru a se crea o tradiție în colaborarea dintre Universitatea Hyperion și C.N.C.D., ca și în cazul tradiției deja existente cu alte Instituții universitare.

7. „Noua revistă a drepturilor omului” –

Din anul 2006 Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării colaborează cu **Noua Revistă de Drepturile Omului** (NRDO), o publicație trimestrială editată de Centrul de Studii Internaționale în cooperare cu editura C.H. Beck, care a fost gândită să răspundă cerințelor academice și să fie în același timp o resursă pentru instituțiile și organizațiile implicate în înțelegerea și promovarea drepturilor omului.

8. “Festival de film documentar dedicat drepturilor omului – *One World Romania*”, un eveniment în cifre:

9.127 de spectatori

Prezentat în peste 700 de știri la TV, radio, articole și postări virtuale.

50 de interviuri înregistrate

20.000 de copii ale Suplimentului special de 16 pagini

26.912 vizite ale site-ului Festivalului din care 14.199 vizitatori unici

6.699 de fani pe Facebook

2.200 de vizualizări ale spotului Festivalului pe YouTube

9. “Promovarea drepturilor omului și a nediscriminării în învățământul universitar medical din România” – Informarea și formarea tinerilor medici pentru abordarea integrată și complementară a unor activități pentru cunoașterea, înțelegerea, acceptarea și respectul minorităților naționale, pentru îmbunătățirea accesului la serviciile medicale de calitate pentru grupurile vulnerabile, incluzând romii.

Argument

Organizarea unui atelier educațional pentru studenții de la facultățile de medicină și farmacie, pentru promovarea educației nondiscriminatorii în rândurile personalului medical la nivel superior, pentru cunoașterea și respectarea diversității, dar și pentru formarea unor reflexe de gândire și acțiune, în rândul acestei profesii, prin care să elimine derapajele discriminatorii pe care le suportă în unitățile sanitare anumite categorii sociale vulnerabile sau defavorizate.

Grupuri țintă

Un număr de 30 de tineri din 3 Universități de Medicină și Farmacie (UMF „Gr T Popa” Iași, UMF Târgu Mureș și UMF „Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca), care au obținut cele mai bune rezultate de promovare a cursului „Etica și non-discriminarea grupurilor vulnerabile în sistemul de sănătate.

Rezultate

Consolidarea educației în domeniul nediscriminării prin procese educaționale formale și non-formale a cadrelor medicale superioare.

Impactul direct medic-pacient, fără prejudecăți și în spiritul respectării drepturilor și egalității.

10. "Modalități de promovare a principiilor nediscriminării și egalității de șanse în societatea românească actuală – NEDES 2013" – Informarea și formarea tinerilor specialiști, în cadrul unor manifestări de nivel internațional în cadrul cărora se promovează nediscriminarea, diversitatea și egalitatea de șanse.

Argument

C.N.C.D. în parteneriat cu Universitatea Creștină "Dimitrie Cantemir" au derulat acest proiect multianual, ajuns deja la a VII-a ediție în 2013, care urmărește popularizarea la națională și internațională a tuturor principiilor nediscriminării, lărgirea platformei de dialog multicultural între țările comunitare și receptarea la nivel academic a diversității, prin organizarea unei Conferințe devenite de tradiție.

Cifre și statistici

Mai multe sute de persoane au participat în perioada 2010-2013 la această Conferință, comparabilă cu multe manifestări internaționale similare.

5 exemplare din „Volumul Conferinței” au ajuns anual atât la Institutului Internațional pentru Drepturile Omului cât și la Institutul European pentru Egalitate de Gen de la Vilnius, Lituania.

100 de persoane au participat la evenimentul din 2013 și au fost prezentate 62 de lucrări științifice care au vizat domeniul nediscriminării, drepturilor omului, diversității și egalității de șanse.

500 de pliante.

500 flyere.

100 de afișe.

11. Gala Femeilor Rome", un vector pentru egalitate

Proiectul susținut de C.N.C.D. a adus la lumină o altă imagine a femeilor rome, aproape invizibilă sau prea puțin conștientizată de societatea românească: aceea de contribuatoare la economia națională. De trei ani, „Gala Femeilor Rome – *Privește-mă așa cum sunt*”, dedicată *Zilei internaționale a femeii* aduce în atenția opiniei publice femei rome de o valoare din an în an mai apreciată, personalități la nivelul comunităților lor, cu atribuții foarte importante, ajutându-i pe romi în activitățile ce țin de educație, sănătate, muncă, locuire, politici, cultură etc., iar C.N.C.D. va căuta să mențină și să îmbunătățească astfel de programe și în perioada următoare.

Reprezentarea României la nivel internațional

Raportul Departamentului de Stat al S.U.A privind drepturile omului

- ✓ Departamentul de Stat al S.U.A a publicat, în luna februarie 2014, Raportul Internațional privind drepturile omului pentru anul 2013 cu privire la România. Raportul precizează că C.N.C.D. este o instituție independentă, aflată sub control parlamentar, care a funcționat cu cooperarea Guvernului iar, în majoritatea cazurilor, acesta și partidele politice nu au intervenit în activitatea sa. Deși nu a primit resurse adecvate, instituția a beneficiat de încrederea publicului și a fost considerată eficientă.
- ✓ Raportul precizează că Guvernul din România nu a pus în aplicare în totalitate prevederile actelor normative în materia nediscriminării, înregistrându-se acte de discriminare și violență asupra femeilor, romilor și altor comunități.
- ✓ Stereotipurile și limbajul discriminatoriu în ceea ce privește comunitatea romă au fost larg dezbătute. Jurnaliști și mai mulți oficiali cu rang înalt, inclusiv Președintele, Prim-ministrul, Primarul din Târgu Mureș și alții, au făcut declarații care au fost privite ca discriminatorii de către membrii comunității rome, finalizându-se cu amenzi din partea C.N.C.D.
- ✓ ONG-uri și mass-media au raportat că discriminarea elevilor romi de către profesori și alți elevi a fost un factor de descurajare pentru copiii romi să își finalizeze studiile. Cu toate că Ministerul Educației a emis un ordin prin care interzicea segregarea elevilor romi, au existat rapoarte în care se precizau fapte precum plasarea copiilor romi în partea din spate a sălii de clasă, profesori care ignoră elevii romi precum și elevi romi brutalizați de către alți elevi. În unele comunități, autoritățile au plasat copiii romi în clase separate sau chiar în școli separate.
- ✓ Discriminarea persoanelor cu dizabilități precum și numărul de clădiri cu facilități pentru aceste persoane reprezintă în continuare o problemă.
- ✓ Raportul notează că membrii comunității LGBT se confruntă, în continuare, cu discriminarea societății, în special în sistemul educațional și medical, cu toate că legea interzice discriminarea pe criteriul orientării sexuale.
- ✓ Liderii Bisericii Ortodoxe au propus o modificare Comisiei de Revizuire a Constituției din Parlament, pentru schimbarea definiției legale a căsătoriei, respectiv "o uniune între soți" în "o uniune între un bărbat și o femeie." Propunerea, care a fost în cele din urmă respinsă, a generat un val de declarații homofobe ale politicianilor, cum ar fi Președintele Traian Băsescu, Ministrul Afacerilor Externe Titus Corlățean, senatorul PNL Alexandru Baisanu și deputatul PDL Raluca Turcan, precum și de clerici cu rang înalt, cum ar fi Mitropolitul Ortodox al Ardealului Laurențiu Streza. Amnesty International și C.N.C.D. au criticat modificarea propusă.

Rețeaua Europeană a Instituțiilor de Egalitate din Uniunea Europeană (EQUINET)

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este membru al Consiliului Executiv din cadrul Rețelei Europene a Instituțiilor de Egalitate din UE (Equinet).

EQUINET este o organizație internațională non-profit care conectează 38 de organisme din 33 de state europene, care au ca obiectiv de activitate combaterea discriminării.

Organizația s-a constituit în anul 2007, ca urmare a implementării unui proiect comunitar referitor la „Consolidarea cooperării între organismele specializate în implementarea legislației privind tratamentul egal” (2002-2004).

În prezent, EQUINET include o serie de formate de coordonare (Adunarea Generală și Comitetul Executiv) și de consultări (cinci grupuri de lucru) și deține un secretariat operațional la Bruxelles, din 2007. De asemenea, organizația este finanțată prin intermediul PROGRESS (*Programme for Employment and Social Solidarity*) 2007-2013.

În vederea facilitării schimbului de informații și experiențe, membrii EQUINET au implementat un sistem electronic de gestionare a cunoștințelor, urmărind atât crearea unui izvor relevant pentru legislația și politicile în domeniu, cât și dezvoltarea unui set de instrumente și proceduri care să permită orientarea dialogului către prioritățile membrilor organizației.

Un alt aspect al activităților EQUINET vizează implementarea unei abordări tip rețea, care încurajează contactele între participanți, la toate nivelurile de dialog, prin interacțiune directă sau comunicare electronică. Contactele se realizează atât la nivelul Adunării Generale anuale sau al grupurilor de lucru, cât și prin implementarea unei scheme regulate de instruire, cu sprijinul secretariatului organizației.

Conform statutului organizației, EQUINET are, în principiu șapte obiective principale:

- ❖ dezvoltarea conceptelor privind egalitatea
- ❖ dezvoltarea strategiilor și practicilor de implementare a combaterii discriminării
- ❖ dialogul între EQUINET și instituțiile UE pe teme de nediscriminare
- ❖ sprijinirea bunelor practici în promovarea egalității de șanse
- ❖ dezvoltarea și implementarea unor programe de instruire
- ❖ crearea unui izvor relevant pentru legislația și politicile în domeniu,
- ❖ implementarea unei abordări tip rețea

Pentru a atinge obiectivele propuse, Equinet:

- Organizează traininguri de instruire pentru membrii personalului organismelor de promovare a egalității, și seminarii la nivel înalt având ca teme subiecte-cheie relevante pentru agenda europeană în ceea ce privește egalitatea și nediscriminarea;
- Efectuează cercetare și schimb de informații, de date și expertiză de la și între organismele de promovare a egalității prin grupurile de lucru structurate în jurul zonelor de lucru tematice relevante în cadrul organismelor de promovare a egalității.

Grupul de lucru pentru Formare/Elaborare de Politici

Acest grup este o platformă de dialog cu instituțiile europene, care susține formarea de politici ale egalității de șanse și nediscriminării la nivel european. În 2013, au avut loc, la Bruxelles, două întâlniri, în lunile aprilie și septembrie. La prima întâlnire, discuțiile s-au axat pe prioritățile curente și viitoare ale rețelei, importanța diseminării studiilor realizate în grup, cele mai bune politici de susținere a persoanelor L.G.B.T.I., cele mai reușite inițiative ale membrilor și problematica reconcilierii muncii cu viața de familie. La cea de-a doua întâlnire, pe lângă problematicile legate de legislație, cercetare s-au purtat discuții asupra evoluțiilor îngrijorătoare de ordin politic din diferite țări, subiecte legate de aprecierea responsabilității organismelor pentru egalitate. S-au abordat cele mai importante politici și evoluții legislative la nivelul Uniunii Europene, Comisia Europeană arătând că Directivele Europene impun statelor membre să certifice că aceste organisme pentru egalitate sunt capabile să le implementeze independent și efectiv – existând și o propunere pentru o nouă Directivă, prin care organismele de promovare a egalității să aibă un mandat și fonduri suplimentare pentru gestionarea discriminării pe criterii de naționalitate față de lucrătorii migranți din Uniunea Europeană. În final, s-a lucrat la o variantă a documentului "Procese și indicatori de măsurare a impactului organismelor de promovare a egalității și a muncii lor" și asupra chestionarului despre concilierea vieții profesionale cu viața de familie.

Grupul de lucru pe problematica de gen

Pe parcursul anului 2013, au avut loc 2 întâlniri ale **grupului de lucru Equinet pe problematica de gen**, precum și 2 seminarii în care acest grup de lucru și-a adus aportul la organizare.

Prima întâlnire de lucru s-a desfășurat la Paris, în data de 19 aprilie, cu această ocazie fiind abordată relevanța problematicii pe care se axează acest nou grup de lucru înființat, în sfera mai largă a egalității de șanse. Cea de-a doua întâlnire a grupului de lucru pe problematica de gen a avut loc pe 20 septembrie 2013, ulterior trainingului organizat tot la Lisabona.

Grupul de lucru Equinet pe problematica de gen s-a implicat, de asemenea, și în organizarea a 2 evenimente sub egida Equinet: primul dintre acestea s-a desfășurat în data de 27 iunie, la Brussels, și a abordat subiectul „**Egalitatea de gen pe piața muncii: rolul organismelor pentru egalitate**”. Cel de-al doilea seminar de pregătire pentru organizarea căruia și-a adus aportul *grupul de lucru Equinet pe problematica de gen* a avut loc în perioada 18 – 20 septembrie la Lisabona și a avut drept subiect „**Egalitatea de remunerare. Plată egală pentru muncă egală / pentru muncă de valoare egală**”.

Rezultatele activității acestui grup de lucru pot fi identificate și în documentele întocmite de către membrii acestuia, menite să sprijine activitatea organismelor de promovare a egalității în domeniu. Astfel, s-a întocmit un **Raport în ceea ce privește egalitatea de remunerare** în urma discuțiilor purtate în cadrul trainingului desfășurat la Lisabona, fiind trasate în același timp și linii directoare cu privire la modul de a construi un caz, sfaturi juridice și exemple de jurisprudență. De asemenea, *grupul de lucru Equinet pe problematica de gen* a contribuit la întocmirea unui raport al implementării Directivei pentru Bunuri și servicii 2004/113/CE.

Grupul de lucru Dezvoltare Strategică⁵

În anul 2013 au fost organizate două întâlniri ale grupului de lucru, una în Manchester, în data de 30 aprilie 2013, și una în Zagreb, în data de 23 octombrie 2013. Cu ocazia celei de a doua întâlniri din Zagreb, a avut loc în perioada 24-25 octombrie 2013 trainingul privind Combaterea Discriminării și Promovarea Egalității: Angajarea și Cooperarea cu Agenții Responsabili¹. Trainingul a avut la bază materialul produs de grupul de lucru în anii 2012 și 2013 privind „agenții responsabili”. Activitatea grupului de lucru în anii 2012 și 2013 a avut drept scop întocmirea unui raport final privind categoria „agenților responsabili”, raport ce lansat în ianuarie 2014. Structurat pe 5 capitole acesta oferă o definiție a „agenților responsabili”, obligațiile specifice pe care le au în unele state, recomandări având la bază bunele practici din alte state despre cum pot fi aceștia responsabilizați în îndeplinirea obligațiilor, diferitele metode alese de organismele de egalitate pentru angajarea agenților responsabili precum și motivele pentru care acestea au fost alese în diferite state. O primă variantă a acestui raport a fost folosit în elaborarea trainingului unde, în cadrul focus grupurilor, au rezultat și alte exemple și bune practici ce urmează a fi folosite în conceperea variantei finale. Pentru anul 2014 subiectul grupului de lucru va fi necesitatea sau nu a elaborării unei strategii de către organismele de egalitate sau alte metode folosite pentru prioritizarea domeniilor de acțiune în combaterea discriminării.

Grupul de lucru Practici și Strategii de Comunicare

În anul 2013 au fost organizate două întâlniri ale grupului de lucru, una la Atena, Grecia, în data de 26 martie, și una la Bruxelles, Belgia, în perioada 29-31 octombrie.

În cadrul întâlnirilor s-a discutat despre dezvoltarea eficientă a strategiilor și activităților de comunicare a tuturor organismelor de promovare a egalității prezente. Toate discuțiile au fost purtate având ca suport sondajul „Rolul comunicării în cadrul instituțiilor de egalitate de șanse”, completat de fiecare participant în parte. S-au prezentat activitățile și canalele de comunicare care au scopul creșterii gradului de conștientizare privind egalitatea, precum și drepturile și obligațiile pe care le avem față de publicul larg și grupurile care se confruntă cu discriminarea. Aceste discuții vor servi drept bază unei analize comparative a tuturor practicilor de comunicare în diferite țări europene.

⁵ Termenul de Agenți responsabili este folosit „duty bearers”. Aceștia sunt identificați prin obligațiile pe care le au și care merg dincolo de obligația generală de a nu discrimina, precum acomodarea rezonabilă sau măsuri pozitive. Sunt incluși în această categorie angajatorii persoane juridice de drept privat sau public, prestatorii de bunuri și servicii, partenerii sociali și sindicatele.

Grupul de lucru pentru aplicarea legislației

Membrii grupului de lucru s-au întâlnit de două ori pe parcursul anului 2013, la Bruxelles, pentru a discuta despre punerea în aplicare a Directivelor de către statele membre – reprezentantul României a prezentat contribuțiile la Equinet care au fost integrate într-un amplu Raport, publicat pe parcursul anului 2013, denumit „Revizuirea punerii în aplicare Directivelor Rasiale și a Directivei Cadru”, lucrare ce a fost transmisă și Comisiei Europene și menționată în Raportul Comisiei Europene privind punerea în aplicare a directivelor.

Grupul se află în poziția unică de furniza puncte de vedere cu privire la punerea în aplicare a directivelor din Europa, fiind constituit din membrii a 23 ai organismelor naționale de promovare a egalității.

În cadrul lucrărilor, s-a remarcat un grad scăzut de acord între membrii grupului cu privire la cazul în care ar fi necesare clarificări suplimentare din dispozițiile directivelor, în scopul de a facilita o mai bună punere în aplicare a acestora. Grupul a ajuns la concluzia că o apropiere mai mare de dreptul intern ar putea fi, de asemenea, necesară pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții în vederea asigurării egalității în toate statele membre, precum și o implementare omogenă a legislației UE. Experiența membrilor grupului de lucru a arătat că, sub rezerva subsidiarității, standardizarea legislației și a căilor de atac ar spori egalitatea și libertatea de circulație între statele membre.

De asemenea, Grupul a formulat către Comisia Europeană recomandări cu privire la luarea unor noi măsuri de combatere a discriminării, recomandări ce au fost supuse dezbaterii membrilor CE.

Principalele domenii asupra cărora România, prin reprezentantul desemnat de C.N.C.D., a formulat puncte de vedere și documente suport, au fost următoarele :

- Domeniul de aplicare diferit al directivei cadru
- Definirea tipurilor de servicii care intră sub incidența directivelor
- Granițele dintre educație și formare profesională
- Definirea invalidității
- Discriminarea pe motive percepute sau pe motive de asociere cu cineva cu o caracteristică protejată
- Implementarea corectă a prevederilor referitoare la discriminare indirectă
- Domeniul de aplicare a protecției oferit împotriva victimizării
- Normele privind sarcina probei în cazurile de victimizare
- Măsuri afirmative : deși unii membri au fost capabili să identifice o serie de scheme de acțiune afirmative, toți membrii au menționat că o mai mare claritate cu privire la domeniul de aplicare al măsurilor afirmative ar spori capacitatea statelor membre să introducă acest tip de măsuri pentru a preveni sau compensa dezavantajele legate de caracteristicile grupurilor vulnerabile, cu scopul de a asigura egalitatea deplină în practică .
- Domeniul de aplicare aplicare a legislației privind criteriul de naționalitate și interacțiunea acestuia cu discriminarea pe motive de origine etnică și de rasă .
- Sancțiuni. Grupul a fost de acord că există o nevoie de a monitoriza sancțiunile prevăzute de statele membre pentru a se asigura că acestea sunt eficiente , proporționale și cu efect de descurajare.
- Grupul va discuta, pe parcursul anului în curs, despre posibilitatea extinderii domeniului de aplicare a directivelor, pentru a include dispoziții privind discriminarea multiplă și pentru a oferi protecție voluntarilor, domenii neacoperite de directivele menționate până în momentul de față.

Activitatea de reprezentare la nivel internațional a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

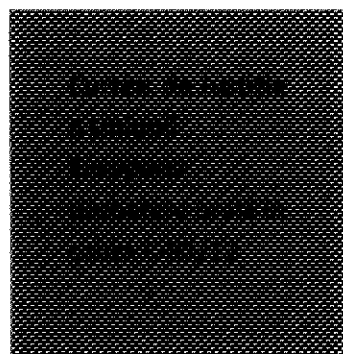
prin participare la întruniri, dezbateri și reuniuni internaționale în domeniul nediscriminării

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a continuat, și în cursul anului 2013, consolidarea raporturilor de cooperare cu organisme și autorități similare, în cadrul dialogurilor bilaterale, regionale sau internaționale.

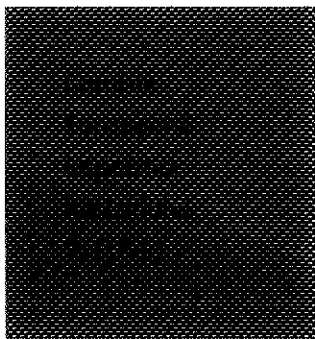
Prezența reprezentanților instituției, în plan internațional, la întruniri, dezbateri și reuniuni internaționale a contribuit la mediatizarea activității C.N.C.D. dar și la creșterea vizibilității acesteia, îmbunătățirea relațiilor cu instituțiile similare din țările europene, precum și la stabilirea unor noi legături de colaborare. Dintre evenimentele organizate în anul 2013, la nivel internațional, vă prezentăm alăturat câteva dintre acestea:

În luna ianuarie, doi reprezentanți ai C.N.C.D. au participat la faza de dezbateri orală în cauza C-81/12, Asociația Accept, fază ce s-a desfășurat la **Curtea de Justiție a Uniunii Europene de la Luxemburg**. Cauza a avut ca obiect o cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare formulate, potrivit art.267 din TFUE, de Curtea de Apel București din România, în legătură cu interpretarea prevederilor Directivei 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă. Cauza aflată pe rolul instanțelor naționale din România a vizat **hotărârea nr.276/13.10.2010** emisă de către C.N.C.D., pe baza unei plângeri adresate la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.) de asociația ACCEPT împotriva clubului de fotbal profesionist S.C. Fotbal Club Steaua București SA („F.C. Steaua”) și a domnului Becali, care se prezenta ca fiind „patronul” acestui club. Accept susținea că fusese încălcat principiul egalității de tratament în materie de recrutare. Astfel, în cadrul unui interviu referitor la un eventual transfer al unui fotbalist profesionist, domnul Becali ar fi declarat, în esență, că nu ar angaja niciodată un sportiv homosexual. În ceea ce privește cealaltă parte reclamată la C.N.C.D., și anume F.C. Steaua, Accept a susținut că acest club de fotbal nu s-a distanțat niciun moment de declarațiile domnului Becali. C.N.C.D. a apreciat, printre altele, că aceste împrejurări nu intră în domeniul de aplicare al unui eventual raport de muncă, întrucât declarațiile domnului Becali nu pot fi considerate ca provenind de la un angajator sau de la o persoană responsabilă cu angajarea. Totuși, C.N.C.D. a considerat că aceste declarații constituie discriminare sub forma hărțuirii și a dispus sancționarea cu avertisment a domnului Becali. Această sancțiune era singura sancțiune posibilă la acel moment, în temeiul dreptului român, întrucât decizia C.N.C.D. a fost pronunțată după mai mult de șase luni de la data săvârșirii faptei reproșate. Accept a introdus o acțiune împotriva acestei decizii la Curtea de Apel București (România), care a adresat Curții de Justiție mai multe întrebări cu privire la interpretarea directivei.

Pledoaria a fost susținută de către domnul Csaba Ferenc Asztalos, președintele C.N.C.D., în fața unui complet format din 5 judecători și a avut o durată de 20 minute. După susținerea pledoariilor celorlalte părți, respectiv Asociația Accept, Guvernul României prin Agentul Guvernamental și Comisia europeană, au urmat întrebările adresate de către fiecare dintre cei 5 judecători, pentru lămurirea diferitelor aspecte de fapt sau de drept.

- ✓ În perioada 4-8 martie 2013 a avut loc vizita de contact a reprezentanților ECRI în România, în cadrul căreia aceștia au avut întâlniri cu reprezentanți atât ai autorităților române, cât și ai unor organizații neguvernamentale, pe marginea raportului național, în vederea elaborării celui de-al patrulea raport al Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței/ECRI privind rasismul și intoleranța în România.

În acest context, a avut loc o întâlnire a reprezentanților ECRI și cu președintele Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în care au fost abordate teme precum reglementările legale din Codul penal, Codul civil și O.G. nr.137/2000, activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în calitate de organism independent în domeniul nediscriminării și relațiile cu alte instituții, violența rasială și măsurile luate de către C.N.C.D. în combaterea acesteia, precum și discriminarea persoanelor de etnie romă.

- ✓ C.N.C.D. a participat în luna mai, printr-un reprezentant, la seminarul adresat autorităților naționale independente de combatere a rasismului și intoleranței **"Provocările cu care ne confruntăm în mediul instituțional și bugetar"**, organizat de Comisia Europeană Împotriva Rasismului și a Intoleranței (ECRI).

Tema seminarului din acest an a fost "Provocările cu care ne confruntăm în mediul instituțional și bugetar". Această temă a fost aleasă în urma seminarului de anul trecut unde au existat o mulțime de discuții și semne de îngrijorare cu privire la reducerile bugetului unor organe naționale de specialitate și instituții naționale pentru drepturile omului și la presiunea care a fost exercitată asupra unor organisme pentru egalitate de a fuziona cu comisiile naționale pentru drepturile omului.

Scopul acestui seminar a fost să arate, în detaliu, problemele/efectele rezultate din reducerile bugetului și modul în care aceste organisme și-ar putea păstra independența și continua efectiv activitatea în aceste circumstanțe.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în presa scrisă

Monitorizarea articolelor din presa scrisă centrală care fac referire directă la domeniul de activitate al Consiliului a fost efectuată în perioada ianuarie-decembrie 2013, fiind urmărite **15 publicații naționale**: Adevărul, Cotidianul, Cronica Română, Curentul, Curierul Național, Evenimentul Zilei, Gazeta Sporturilor, Gândul, HotNews, Jurnalul Național, Libertatea, Mediafax, ProSport, România Liberă, Ziare.com.

Se constată o creștere constantă a articolelor din media scrisă, care descriu activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Astfel, în 2013, în urma monitorizării presei scrise, au fost centralizate 383 articole (2010 - 94 articole, 2011 - 140 articole, 2012 - 275 articole) cu referire la activitatea Consiliului, 68 dintre acestea făcând trimitere la președintele instituției.

Principalele articole apărute în ziare pe parcursul perioadei monitorizate, care prezintă activitatea de sancționare a instituției au fost următoarele:

✓ **Scandalul sterilizării femeilor rome.** Rareș Buglea, consilier local în Alba-Iulia, a fost amendat de Consiliul Național pentru combaterea Discriminării cu suma de 8.000 de lei, după ce a postat pe contul său de Facebook un comentariu în care vorbea despre educația sexuală a membrilor etniei rome, dar și despre sterilizarea femeilor de etnie romă care nu au condiții sociale să-și crească copilul.

✓ **Președintele Consiliului de Supraveghere al Hidroelectrica, Remus Borza, a fost amendat cu 10.000 de lei de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării pentru discriminarea angajatei gravide sau mame, după ce a afirmat că societatea pe care o conduce nu este una „de lăuze” și le-a numit pe angajatele mame „fătuci care au făcut copii pe bandă”.**

✓ **Amendă de 15.000 de lei pentru concedierea unei angajate după concediul maternal.** O firmă de consultanță din Capitală a fost amendată cu 15.000 de lei de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, pentru ca nu a dat sarcini de serviciu unei angajate care si-a reluat contractul de munca după concediul maternal și a concediat-o 6 luni mai târziu.

✓ **Amenzi în cazul colindului antisemit.** Colegiul director al Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a hotărât să amendeze RATUC și Centrul Județean pentru Promovarea Culturii Tradiționale cu câte 5.000 de lei, pentru fapte de discriminare, mai precis pentru „crearea unei atmosfere ostile, degradante și umilitoare la adresa comunității evreiești”, în urma difuzării unui colind antisemit.

✓ **Două asociații au fost amendate pentru discriminarea minorităților sexuale.** Alianța Familiilor din România și Asociația Provita au fost amendate cu câte 1.000 de lei de C.N.C.D. pentru afișarea unor bannere care incitau împotriva evenimentelor organizate în cadrul Lunii istoriei LGBT - manifestare pentru promovarea drepturilor minorităților sexuale.

- ✓ **Primarul municipiului Miercurea Ciuc, Raduly Robert, și Agenția Națională a Funcționarilor Publici (ANFP) au fost amendate de CNCD cu câte 600 de lei, pentru impunerea cunoașterii limbii maghiare ca și condiție de ocupare a unei funcții publice.**
- ✓ **Deputatul independent George Becali a fost sancționat de către C.N.C.D. cu o amendă de 600 de lei, după ce a fost reclamat de Anca Cârțu, membru al PRM, de discriminare sexuală pentru folosirea apelativelor „centuristă”, „matroană de bordel” sau „femeie de doi lei”.**
- ✓ **Totodată, deputatul independent George Becali a fost amendat de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu 8.000 lei, pentru declarațiile lui vizavi de neoprotestanți, din timpul campaniei electorale pentru alegerile parlamentare. George Becali a declarat, în luna noiembrie, că nu are nevoie de voturile "pocăitilor" și ale "sectanților care s-au lepădat de Hristos". Din 2007, împotriva lui George Becali au fost depuse 17 reclamații la C.N.C.D., în șapte dintre cazuri fiind amendat.**
- ✓ **Primarul Brașovului, George Scripcaru, a fost amendat de C.N.C.D. cu 6.000 de lei pentru încălcarea dreptului unui consilier independent de a face parte dintr-o comisie de specialitate a Consiliului Local Brașov.**
- ✓ **ISJ Olt și un colegiu din Caracal, amendate pentru segregare rasială.** Inspectoratul Școlar Județean (ISJ) Olt și un colegiu național din localitatea Caracal au fost amendate de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării pentru segregare rasială, cu câte 2.000 lei. Astfel, copiii de etnie romă din clasa I de la Colegiul "Ioniță Asan" au fost adunați într-o singură clasă, în care cei mici nu beneficiau de aceleași condiții precum colegii lor de etnie română.
- ✓ **C.N.C.D. l-a amendat cu 3000 lei pe liderul PRM Corneliu Vadim Tudor pentru încălcarea demnității umane, în urma jignirilor aduse fostei sale colege de partid, Anca Cârțu, în emisiuni televizate în 9 mai și 6 iunie, emisiuni în care a făcut-o „curvă”, „cioară” și „prostituată”.**
- ✓ **Primarul municipiului Târgu Mureș, Dorin Florea, a fost amendat cu 4.000 de lei de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, pentru o serie de declarații referitoare la românii de etnie romă din străinătate. Afirmările edilului, analizate de membrii Colegiului director al CNCD au fost: "să se facă o listă cu românii corecți care lucrează în Anglia", "dar când apare câte un gabor din acesta primitiv sau câte un descreierat care îi dă în cap la o italiancă, apare că tot poporul român e violator, e țigan, e cerșetor ș.a.m.d", "ce a îngrijorat foarte tare a fost modul primitiv în care s-au comportat anumiți cetățeni ai noștri, majoritatea țigani, care s-au dus cu obiceiurile țigănești de aici în alte părți. Și pe mine m-ar deranja să-mi apară o șatră în fața casei. Trebuie să recunoaștem acest lucru: trebuie să-l disciplinăm acasă prin politici clare".**
- ✓ **Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) a fost sancționată de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu o amendă contravențională în valoare de 4.000 de lei după ce Asociația Nevăzătorilor din România a reclamat faptul că standardele ocupaționale pentru meseria de maseur prevăd că aptitudinile necesare acestei meserii nu pot fi dobândite de nevăzători.**
- ✓ **Anunț pentru angajarea unui bijutier "exclus naționalitate maghiară" la Satu Mare, sancționat de CNCD.** Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a aplicat amenzi de 5.000 de lei, pentru publicarea unui anunț într-un cotidian din Satu Mare privind angajarea unui bijutier "tânăr", cu "aspect fizic plăcut" și "exclus naționalitate maghiară". Astfel, persoana care a dat anunțul la ziar a fost amendată cu 3.000 de lei, iar cotidianul local din Satu Mare care l-a preluat a primit o amendă de 2.000 de lei.
- ✓ **Amendă pentru două bănci care au refuzat credite unor persoane cu dizabilități.** Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a decis sancționarea a două unități bancare cu amendă contravențională de

4.000 de lei fiecare, deoarece au refuzat să acorde credite bancare pentru adaptarea locuinței unei persoane cu dizabilități la nevoile sale.

✓ **Ministerul Educației a fost amendat cu 1.000 de lei pentru discriminare**, după ce conducerea unui colegiu din Capitală a refuzat transferul unor elevi la o clasă sportivă, pentru că părinții acestora au refuzat ca cei mici să devină și membrii clubului sportiv al liceului.

✓ **Directoarea unei școli din Capitală, amendată de C.N.C.D. pentru discriminarea unui copil cu sindromul Asperger**. C.N.C.D. a amendat-o cu 1.000 de lei pe directoarea unei școli din Capitală, care ar fi făcut presiuni pentru mutarea de la clasă a unui elev cu sindromul Asperger.

✓ **O școală generală din Capitală a fost amendată cu 1.000 de lei de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării**, pentru că a organizat un concurs în urma căruia elevii mai buni la matematică să facă parte dintr-o clasă „de elită”.

✓ **Ministerul de Interne amendat pentru că respinge candidații scunzi la școala de agenți de poliție**. C.N.C.D. a amendat Ministerul Afacerilor Interne (MAI) cu 1.000 lei pentru condiționarea înscrierii la Școala de agenți de poliție din Câmpina în funcție de înălțimea candidatului.

✓ **„Zidul țigănesc” din Baia Mare rămâne în picioare**. Primarul, obligat să plătească o amendă de 6.000 de lei. Înalta Curte de Casație și Justiție a dat dreptate Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, în recursul formulat împotriva primarului din Baia Mare, Cătălin Cherecheș. Astfel, completul ICCJ a decis că primarul trebuie să plătească amenda de 6.000 de lei, pentru construirea gardului de pe strada Horea. Decizia luată de către cei de la ICCJ este definitivă și vine după ce CNCD a făcut recurs în instanță la decizia favorabilă dată de către Curtea de Apel Cluj.

Cheltuieli bugetare, date de ordin financiar și de personal

Execuția bugetară în anul 2013 a fost de **97,41%**, bugetul alocat pentru Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării fiind prezentat pe capitole în tabelul alăturat:

- mii lei -

Capitolul bugetar	2013	2012	2011
Buget de stat	51.01	4510	4393
Cheltuieli de personal	51.01.10	3358	3349
Bunuri și servicii	51.01.20	729	693
Alte transferuri	51.01.55	5	0
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	51.01.56	125	78
Alte cheltuieli	51.01.59	259	240
Cheltuieli de capital	51.01.77	34	33
Fonduri externe nerambursabile	51.08	123	69

Aparatul de lucru al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

- ✓ În anul 2013, aparatul de lucru al C.N.C.D. a fost constituit din 89 posturi din care 69 au fost finanțate. La sfârșitul anului, din totalul posturilor erau ocupate 63.
- ✓ Media de vârstă este de 39 ani.
- ✓ 94 % salariați au studii superioare și 6% studii medii.

Concluzii

Datele raportului reflectă schimbări semnificative în activitatea Consiliului în anul 2013. Instituția a încheiat anul cu cele mai multe petiții înregistrate/soluționate și cele mai multe puncte de vedere emise către instanțele de judecată în procesele în care obiectul acțiunii a fost o posibilă faptă de discriminare.

Numărul constatărilor este cel mai ridicat (135) și se constată o schimbare de practică a Colegiului director al CNCD în privința sancțiunilor aplicate, care s-au triplat. Astfel, s-au aplicat 110 amenzi contravenționale în valoare de 267.800 lei.

Activitatea de prevenire a urmat strategia de introducere în cultura organizațională a societății a principiului egalității și nediscriminării, fiind limitată de posibilitățile bugetare. În diseminarea și consolidarea principiului egalității în societate au avut un rol determinant organizațiile neguvernamentale, Consiliul promovând o serie de parteneriate cu acestea.

Rata de hotărâri ale Consiliului menținute de instanțele de judecată a rămas constant ridicată, ceea ce reflectă calitatea activității profesionale a Direcției juridice.

În pofida limitelor bugetare drastice, Consiliul a avut o prezență semnificativă în relațiile internaționale. În asigurarea principiului transparenței, instituția a răspuns la o serie de cereri de informații publice.

Pe plan legislativ au avut loc schimbări fundamentale ale legii speciale, îmbunătățindu-se sistemul de sancționare, a prescripției aplicării sancțiunilor contravenționale, a definiției inversării sarcinii probei, a excepțiilor faptelor de discriminare dar și a procedurii de numire a membrilor Colegiului director.

Consiliul nu dispune de resurse umane și bugetare suficiente pentru asigurarea în condiții optime a atribuțiilor, luând în considerare volumul ridicat de activitate dar și sarcinile rezultate din implementarea condițiilor ex-ante în domeniul nediscriminării pentru utilizarea fondurilor structurale pe perioada bugetară 2014-2020. Sediul instituției este unul inadecvat activității dar și nesigur din punct de vedere tehnic.

Colegiul director al Consiliului a demonstrat în practică, în general, un grad ridicat de independență în soluționarea petițiilor, rămânând însă provocarea menținerii unei calități rezonabile a motivării deciziilor și a respectării termenelor de soluționare a plângerilor. În acest sens, instituția are nevoie urgentă de un soft de management al documentelor.

Raportul de activitate demonstrează că instituția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și-a îndeplinit atribuțiile legale în anul 2013, rămânând o instituție de drepturile omului independentă și eficientă.

Componența Colegiului director în anul 2013

Csaba Ferenc ASZTALOS – Președinte

Sorina Claudia STANCIU – Vicepreședinte

Theodora Bertzi

Ioana Liana CAZACU

István HALLER

Cristian JURA

Anamaria PANFILE

„A fi membrul Colegiului director al C.N.C.D. este mai mult decât o profesie, este o misiune de credință: aceea de a ajuta la construirea unei lumi mai bune, mai tolerante, mai deschise către orizonturile celorlalți. Ceea ce construiesc de 12 ani împreună cu colegii mei, de la înființarea C.N.C.D., reprezintă, de fapt, moștenirea pe care o vom lăsa copiilor noștri! O Românie pentru toți, incluzivă și integratoare, acesta este țelul meu!”

Vasile Alexandru VASILE

„În ultimii patru ani am învățat să fim mai obiectivi și mai aplecați asupra problemelor oamenilor din jurul nostru, oameni care văd în C.N.C.D. o sursă de corectare a acelor inechități pe care le întâlnesc în viața de zi cu zi și care le afectează, într-un mod iremediabil, încrederea presupusă de relațiile cu cei din jurul lor.”

Contribuții la realizarea Raportului de activitate pentru anul 2013:

Mulțumesc pentru materialele, sprijinul și informațiile puse la dispoziție de către toate departamentele instituției, în elaborarea raportului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru anul 2013.

Observațiile, sugestiile sau recomandările le puteți oferi pe adresa andreea.banu@cncd.org.ro

Andreea Banu,

Șef Serviciul Managementul Proiectelor

Coordonatorul Raportului de activitate

